

I

(Acte legislative)

DIRECTIVE

DIRECTIVA (UE) 2015/2302 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 25 noiembrie 2015

privind pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2011/83/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 90/314/CEE a Consiliului

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 114,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

după consultarea Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Directiva 90/314/CEE a Consiliului ⁽³⁾ stabilește o serie de drepturi importante ale consumatorilor în legătură cu pachetele de servicii de călătorie, în special în ceea ce privește cerințele în materie de informare, răspunderea comercianților pentru executarea serviciilor incluse în pachet și protecția în caz de insolvență a organizatorului sau a comerciantului cu amănuntul. Cu toate acestea, este necesară adaptarea cadrului legislativ la evoluțiile pieței pentru a asigura adecvarea acestuia la specificul pieței interne, pentru a elimina ambiguitățile și pentru a remedia lacunele legislative.
- (2) Turismul joacă un rol important în economia Uniunii, iar pachetele de servicii de călătorie, pachetele de vacanțe și pachetele de circuite (denumite în continuare „pachete”) reprezintă o proporție semnificativă din piața serviciilor de călătorie. Piața respectivă a suferit transformări majore de la adoptarea Directivei 90/314/CEE. Pe lângă lanțurile de distribuție tradiționale, internetul a devenit un mediu din ce în ce mai important prin intermediul căruia sunt oferite sau vândute servicii de călătorie. În prezent, serviciile de călătorie sunt combinate nu numai sub forma pachetelor prestabilite tradiționale, ci și, adesea, într-un mod personalizat. Multe dintre respectivele combinații de servicii de călătorie se încadrează într-o „zonă juridică neclară” sau nu fac, în mod evident, obiectul Directivei 90/314/CEE. Prezenta directivă își propune să adapteze domeniul de aplicare al protecției ținând cont de aceste evoluții, să sporească transparența și să îmbunătățească nivelul de securitate juridică în beneficiul călătorilor și al comercianților.

⁽¹⁾ JO C 170, 5.6.2014, p. 73.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 12 martie 2014 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și poziția Consiliului în primă lectură din 18 septembrie 2015 (JO C 360, 30.10.2015, p. 1). Poziția Parlamentului European din 27 octombrie 2015 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

⁽³⁾ Directiva 90/314/CEE a Consiliului din 13 iunie 1990 privind pachetele de servicii pentru călătorii, vacanțe și circuite (JO L 158, 23.6.1990, p. 59).

- (3) În conformitate cu articolul 169 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Uniunea contribuie la atingerea unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor prin măsurile pe care le adoptă în temeiul articolului 114 din TFUE.
- (4) Directiva 90/314/CEE lasă statelor membre o marjă largă de apreciere în ceea ce privește transpunerea. Prin urmare, persistă divergențe importante între legislațiile statelor membre. Fragmentarea juridică presupune costuri mai mari pentru întreprinderi și constituie un obstacol pentru cei care vor să își desfășoare activitatea la nivel transfrontalier, limitând astfel opțiunile consumatorilor.
- (5) În conformitate cu articolul 26 alineatul (2) și cu articolul 49 din TFUE, piața internă urmează să cuprindă un spațiu fără frontiere interne, în care sunt asigurate libera circulație a mărfurilor și a serviciilor, precum și libertatea de stabilire. Armonizarea drepturilor și a obligațiilor care derivă din contractele referitoare la pachetele de servicii de călătorie și la serviciile de călătorie asociate este necesară pentru crearea unei veritabile piețe interne a consumatorilor în domeniul respectiv, prin identificarea unui echilibru corect între un nivel ridicat de protecție a consumatorilor și competitivitatea întreprinderilor.
- (6) În prezent, potențialul transfrontalier al pieței pachetelor de servicii de călătorie din Uniune nu este valorificat la maximum. Disparitățile dintre normele care îi protejează pe călători existente în diferite state membre reprezintă un factor care îi descurajează pe călătorii dintr-un stat membru să achiziționeze pachete de servicii de călătorie și servicii de călătorie asociate dintr-un alt stat membru și, în mod similar, pe organizatorii și comercianții cu amănuntul dintr-un stat membru să vândă serviciile respective într-un alt stat membru. Pentru a permite călătorilor și comercianților să beneficieze pe deplin de avantajele pieței interne, asigurând în același timp un nivel ridicat de protecție a consumatorilor în întreaga Uniune, este necesară o apropiere mai accentuată a legislațiilor statelor membre în ceea ce privește pachetele de călătorie și serviciile de călătorie asociate.
- (7) Majoritatea călătorilor care achiziționează pachete sau servicii de călătorie asociate sunt consumatori în înțelesul dreptului Uniunii privind consumatorii. În același timp, nu este întotdeauna ușor să se facă deosebirea între consumatori și reprezentanții întreprinderilor mici sau profesioniștii care rezervă călătorii în legătură cu activitatea lor comercială sau profesională, prin aceleași canale de rezervare ca și consumatorii. Astfel de călători necesită adesea un nivel similar de protecție. Spre deosebire de aceștia, există societăți sau organizații care fac rezervări de călătorie pe baza unui acord general, încheiat adesea pentru numeroase servicii de călătorie pentru o perioadă specificată, de exemplu cu o agenție de voiaj. Acest din urmă tip de servicii de călătorie nu necesită nivelul de protecție prevăzut pentru consumatori. În consecință, prezenta directivă ar trebui să se aplice persoanelor care călătoresc în scop profesional, inclusiv membrilor profesiilor liberale, sau lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă sau altor persoane fizice, atunci când acestea nu fac rezervări de călătorie în baza unui acord general. Pentru a evita confuzia cu privire la definiția termenului „consumator” utilizată în alte elemente ale legislației Uniunii, persoanele protejate în temeiul prezentei directive ar trebui denumite „călători”.
- (8) Întrucât serviciile de călătorie pot fi combinate în multe moduri diferite, este oportun să fie considerate drept pachete toate combinațiile de servicii de călătorie care prezintă caracteristicile pe care călătorii le asociază în mod tipic pachetelor, mai ales în cazul în care servicii de călătorie distincte sunt combinate într-un singur produs de călătorie pentru care organizatorul își asumă răspunderea pentru executarea corespunzătoare a acestuia. În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene ⁽¹⁾, nu ar trebui să aibă importanță dacă serviciile de călătorie sunt combinate înainte de orice contact cu respectivul călător sau la cererea acestuia ori conform selecției sale. Aceleași principii ar trebui să se aplice indiferent dacă rezervarea este făcută prin intermediul unui comerciant tradițional sau online.
- (9) Din rațiuni de transparență, ar trebui să se facă deosebirea între pachete și serviciile de călătorie asociate, în cazul în care comercianții online sau tradiționali facilitează achiziționarea de servicii de călătorie de către călători, ducând la încheierea de contracte între călător și diferiți furnizori de servicii de călătorie, inclusiv prin procese de rezervare asociate, care nu prezintă caracteristicile unui pachet și în legătură cu care nu ar fi adecvat să se aplice toate obligațiile aplicabile pachetelor.
- (10) În lumina evoluțiilor pieței, este oportun ca pachetele să fie definite în continuare pe baza unor criterii obiective alternative care să se refere în principal la modul în care serviciile de călătorie sunt prezentate sau achiziționate și la aspectele cu privire la care călătorii se pot aștepta în mod rezonabil să fie protejați de prezenta directivă. Această situație se întâlnește, de exemplu, atunci când sunt achiziționate diferite tipuri de servicii de călătorie în scopul aceleiași călătorii sau vacanțe de la un singur punct de vânzare, iar respectivele servicii au fost selectate înainte de acceptarea efectuării plății de către călător, respectiv în cadrul aceleiași proces de rezervare, sau atunci când astfel de servicii sunt oferite, vândute sau facturate la un preț forfetar ori total, precum și atunci când aceste servicii sunt promovate sau vândute sub denumirea de „pachet” sau sub o denumire similară care indică o legătură strânsă între serviciile de călătorie vizate. Astfel de denumiri similare ar putea fi, de exemplu, „ofertă combinată”, „regim forfetar (*all inclusive*)” sau „servicii *all-in*”.

⁽¹⁾ A se vedea Hotărârea Curții de Justiție din 30 aprilie 2002, Club Tour, Viagens e Turismo SA/Alberto Carlos Lobo Gonçalves Garrido și Club Med Viagens Lda, C-400/00, ECLI:EU:C:2002:272.

- (11) Ar trebui să se clarifice faptul că serviciile de călătorie combinate după încheierea unui contract prin care comerciantul îi permite călătorului să aleagă dintr-o selecție de diferite tipuri de servicii de călătorie, cum ar fi cazul unui bon-cadou constând într-un pachet de servicii de călătorie, constituie un pachet. Mai mult, o combinație de servicii de călătorie ar trebui considerată drept un pachet atunci când numele călătorului, detaliile de plată și adresa de e-mail se transmit între comercianți și atunci când un alt contract se încheie cel târziu la 24 de ore după confirmarea rezervării pentru primul serviciu de călătorie.
- (12) Totodată, serviciile de călătorie asociate ar trebui deosebite de serviciile de călătorie pe care călătorii le rezervă în mod independent și adesea în momente diferite, chiar dacă rezervările respective sunt pentru aceeași călătorie sau vacanță. Serviciile online de călătorie asociate ar trebui, de asemenea, deosebite de site-urile asociate care nu au obiectivul încheierii unui contract cu călătorul și de linkurile prin care călătorii sunt doar informați, la modul general, cu privire la servicii de călătorie suplimentare, de exemplu atunci când un hotel sau organizatorul unui eveniment include pe site-ul său o listă a tuturor operatorilor care oferă servicii de transport către locul unde este situat, independent de orice rezervare, sau în cazul în care sunt folosite fișiere de tip cookie sau metadate pentru a plasa reclame pe site-uri.
- (13) Ar trebui stabilite norme specifice atât pentru comercianții tradiționali, cât și pentru cei online care îi ajută pe călători, cu ocazia unei singure vizite sau a unui singur contact cu punctul lor de vânzare, să încheie contracte separate cu furnizori de servicii individuali, și pentru comercianții online care, de exemplu, prin procese de rezervare online asociate, facilitează, într-un mod personalizat, achiziționarea a cel puțin unui serviciu de călătorie suplimentar de la un alt comerciant, în cazul în care un contract este încheiat cel târziu în termen de 24 de ore de la confirmarea rezervării primului serviciu de călătorie. O astfel de facilitare se bazează adesea pe o legătură comercială care implică o remunerare între comerciantul care facilitează achiziționarea serviciilor de călătorie suplimentare și celălalt comerciant, indiferent de metoda de calcul a unei astfel de remunerări care ar putea fi, de exemplu, bazată pe numărul de accesări sau pe cifra de afaceri. Respectivul norme s-ar aplica, de exemplu, în situațiile în care, pe lângă confirmarea rezervării unui prim serviciu de călătorie, cum ar fi un zbor sau o călătorie cu trenul, un călător primește o invitație de a rezerva un serviciu de călătorie suplimentar disponibil la destinația de călătorie aleasă, de exemplu cazare la hotel, cu un link către site-ul de rezervări al unui alt furnizor de servicii sau al unui intermediar. Cu toate că astfel de servicii nu ar trebui să constituie pachete în sensul prezentei directive, în care un organizator își asumă răspunderea pentru executarea corespunzătoare a tuturor serviciilor de călătorie, astfel de servicii de călătorie asociate constituie un model de afaceri alternativ care adesea se află într-o concurență strânsă cu pachetele.
- (14) Pentru a asigura o concurență loială și pentru a-i proteja pe călători, obligația de a oferi dovezi suficiente de securitate cu privire la rambursarea plăților și la repatrierea călătorilor în caz de insolvență ar trebui să se aplice și în cazul serviciilor de călătorie asociate.
- (15) Achiziționarea unui serviciu de călătorie de sine stătător, cu titlul de serviciu de călătorie unic, nu ar trebui să constituie nici pachet, nici serviciu de călătorie asociat.
- (16) Pentru a fi mai clar pentru călători și pentru a le da posibilitatea să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la diferitele tipuri de servicii de călătorie disponibile, comercianții ar trebui să fie obligați să indice clar și ferm dacă oferă un pachet sau un serviciu de călătorie asociat și să furnizeze informații privind nivelul de protecție corespunzător, înainte de acceptarea efectuării plății de către călător. Declarația unui comerciant cu privire la natura juridică a produsului de călătorie comercializat ar trebui să corespundă cu adevărata natură juridică a produsului respectiv. Autoritățile relevante responsabile de aplicarea legii ar trebui să intervină în cazurile în care comercianții nu furnizează informații exacte călătorilor.
- (17) În scopul identificării unui pachet de servicii sau a unor servicii de călătorie asociate ar trebui să se țină seama numai de combinația dintre diferite tipuri de servicii de călătorie, cum ar fi cazarea, transportul călătorilor rutier, feroviar, naval sau aerian, precum și închirierea de autovehicule sau de anumite motociclete. Cazarea în scop rezidențial, inclusiv pentru cursuri de limbi străine de lungă durată, nu ar trebui considerată drept cazare în sensul prezentei directive. Serviciile financiare, precum asigurările de călătorie, nu ar trebui să fie considerate servicii de călătorie. În plus, serviciile care fac parte intrinsecă dintr-un alt serviciu de călătorie nu ar trebui să fie considerate servicii de călătorie de sine stătătoare. Între acestea se numără, de exemplu, transportul bagajelor oferit ca parte a transportului de călători, servicii minore de transport, precum transportul călătorilor în cadrul unei vizite cu ghid sau transferurile între un hotel și un aeroport sau o gară feroviară, mesele, băuturile și serviciile de curățenie oferite ca parte a cazării sau accesul la facilități locale precum piscină, saună, tratamente balneare sau gimnastică inclus pentru oaspeții hotelului. Aceasta mai înseamnă că, în cazurile în care, spre deosebire de cazul unei croaziere, cazarea peste noapte este oferită ca parte a transportului de pasageri rutier, feroviar, naval sau aerian, cazarea nu ar trebui considerată un serviciu de călătorie de sine stătător dacă principala componentă este în mod evident transportul.

- (18) Alte servicii turistice care nu fac parte intrinsecă din transportul călătorilor, din cazare sau din închirierea de autovehicule sau de anumite motociclete pot fi, de exemplu, vânzarea de bilete pentru concerte, evenimente sportive, excursii sau parcuri tematice, vizite cu ghid, abonamente de schi și închirierea de echipament sportiv precum echipamentul de schi, sau tratamente balneare. Cu toate acestea, dacă aceste servicii se combină doar cu un alt tip de serviciu de călătorie, de exemplu cazare, aceasta ar trebui să ducă la crearea unui pachet de servicii sau a unor servicii de călătorie asociate doar dacă serviciile respective reprezintă o parte semnificativă din valoarea pachetului de servicii sau a serviciului de călătorie asociat sau sunt promovate sau reprezintă în alt fel o caracteristică esențială a călătoriei sau a vacanței. Dacă alte servicii turistice reprezintă cel puțin 25 % din valoarea combinației, serviciile respective ar trebui să fie considerate ca reprezentând o parte semnificativă a valorii pachetului sau a serviciului de călătorie asociat. Ar trebui clarificat faptul că, în cazul în care se adaugă alte servicii turistice, de exemplu, la cazarea într-un hotel, rezervate ca serviciu de sine stătător după sosirea călătorului la hotel, aceasta nu ar trebui să constituie un pachet. Aceasta nu ar trebui să conducă la eludarea prezentei directive prin oferirea de către organizatori sau comercianții cu amănuntul a posibilității călătorului de a selecta în avans servicii turistice suplimentare, oferind apoi încheierea contractului pentru aceste servicii doar după începerea executării primului serviciu de călătorie.
- (19) Întrucât nevoia de a proteja călătorii este mai redusă în cazul călătoriilor de scurtă durată și în scopul de a evita o sarcină inutilă pentru comercianți, călătoriile care durează mai puțin de 24 de ore și care nu includ cazare, precum și pachetele sau serviciile de călătorie asociate oferite sau facilitate ocazional și pe o bază nonprofit și numai unui grup limitat de călători ar trebui excluse din domeniul de aplicare al prezentei directive. Acestea din urmă pot include, de exemplu, călătorii organizate doar de câteva ori pe an de către organizații caritabile, cluburi sportive sau școli pentru membrii acestora, fără a fi oferite publicului larg. Ar trebui ca, în legătură cu această excludere, să se pună la dispoziția publicului informații adecvate pentru a se asigura informarea corespunzătoare a comercianților și călătorilor cu privire la faptul că pachetele sau serviciile de călătorie asociate respective nu fac obiectul prezentei directive.
- (20) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere dreptului intern al contractelor cu privire la acele aspecte pe care nu le reglementează.
- (21) Statele membre ar trebui să își mențină competența, în conformitate cu dreptul Uniunii, de a aplica dispozițiile prezentei directive în domenii care nu intră în domeniul de aplicare al acesteia. Prin urmare, statele membre pot menține sau introduce dispoziții de drept intern care să corespundă celor din prezenta directivă, sau unei părți a acesteia, privind contractele care nu intră în domeniul de aplicare al prezentei directive. De exemplu, statele membre pot menține sau introduce dispoziții corespunzătoare pentru anumite contracte de sine stătătoare privind servicii unice de călătorie (cum ar fi închirierea reședințelor de vacanță) sau pentru pachetele și serviciile de călătorie asociate care sunt oferite sau facilitate pe o bază nonprofit unui grup limitat de călători și numai ocazional sau pentru pachetele și serviciile de călătorie asociate care se desfășoară pe o perioadă mai mică de 24 de ore și nu includ cazare.
- (22) Caracteristica principală a pachetului este aceea că un comerciant răspunde, în calitate de organizator, de executarea corespunzătoare a întregului pachet. Doar în situațiile în care un alt comerciant acționează ca organizator al unui pachet ar trebui să se considere că un comerciant, de regulă o agenție de turism tradițională sau online, poate acționa ca simplu comerciant cu amănuntul sau intermediar și nu răspunde ca organizator. Faptul că un comerciant acționează sau nu în calitate de organizator pentru un anumit pachet ar trebui să depindă de implicarea respectivului comerciant în crearea pachetului, și nu de modul în care comerciantul își descrie activitatea. Atunci când se analizează dacă un comerciant este organizator sau comerciant cu amănuntul, ar trebui să nu existe nicio diferență între situația în care comerciantul acționează în sensul ofertei și cea în care acesta se prezintă ca agent acționând în numele călătorului.
- (23) Directiva 90/314/CEE a acordat statelor membre puterea discreționară de a stabili în ce măsură comercianții cu amănuntul, organizatorii sau atât comercianții cu amănuntul, cât și organizatorii răspund pentru executarea corespunzătoare a unui pachet. Această flexibilitate a dus la o situație ambiguă în unele state membre în privința comerciantului răspunzător pentru executarea serviciilor de călătorie relevante. Prin urmare, ar trebui să se clarifice în prezenta directivă faptul că organizatorii răspund pentru executarea serviciilor de călătorie incluse în contractul privind pachetul de servicii de călătorie, cu excepția cazului în care dreptul intern prevede că atât organizatorul, cât și comerciantul cu amănuntul sunt răspunzători.
- (24) În privința pachetelor, comercianții cu amănuntul ar trebui să răspundă, împreună cu organizatorul, de furnizarea informațiilor precontractuale. Pentru a facilita comunicarea, cu precădere în cazurile transfrontaliere, călătorii ar trebui să aibă posibilitatea de a contacta organizatorul și prin intermediul comerciantului cu amănuntul prin care au achiziționat pachetul.
- (25) Călătorul ar trebui să primească toate informațiile necesare înainte de achiziționarea unui pachet, indiferent dacă acesta este vândut prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță, în agenție sau prin alte tipuri de distribuție. Atunci când furnizează informațiile respective, comerciantul ar trebui să țină seama de nevoile specifice pe care le-ar putea anticipa în mod rezonabil în ceea ce-i privește pe călătorii care sunt în mod special vulnerabili din cauza vârstei sau a unei infirmități fizice.

- (26) Informațiile esențiale, de exemplu cele referitoare la caracteristicile principale ale serviciilor de călătorie sau la prețuri, furnizate în materialele publicitare, pe site-ul organizatorului sau în broșuri, ca parte a informațiilor precontractuale, ar trebui să aibă caracter obligatoriu, cu excepția cazului în care organizatorul își rezervă dreptul de a aduce modificări acestor elemente, iar modificările respective sunt comunicate clar, inteligibil și vizibil călătorului înainte de încheierea contractului privind pachetul de servicii de călătorie. Cu toate acestea, având în vedere noile tehnologii ale comunicațiilor care permit actualizarea cu ușurință, nu mai este necesar să se prevadă dispoziții speciale privind broșurile, însă este oportun să se asigure faptul că modificările aduse informațiilor precontractuale sunt comunicate călătorului. Ar trebui să fie întotdeauna posibil să se aducă modificări informațiilor precontractuale în cazul în care ambele părți la contractul privind pachetul de servicii de călătorie convin în mod explicit asupra acestui lucru.
- (27) Cerințele în materie de informare prevăzute de prezenta directivă sunt exhaustive, însă nu ar trebui să aducă atingere cerințelor în materie de informare stabilite în alte acte legislative aplicabile ale Uniunii ⁽¹⁾.
- (28) Organizatorii ar trebui să ofere informații generale privind cerințele legate de viză ale țării de destinație. Informațiile privind termenele aproximative de obținere a vizelor pot fi oferite ca trimitere la informațiile oficiale ale țării de destinație.
- (29) Ținând seama de specificul contractelor privind pachetul de servicii de călătorie, ar trebui prevăzute drepturile și obligațiile părților contractante pentru perioada anterioară și cea ulterioară începerii executării pachetului, mai ales dacă pachetul nu este executat în mod corespunzător sau dacă se modifică anumite circumstanțe.
- (30) Având în vedere că pachetele sunt adesea achiziționate cu mult timp înaintea executării lor, pot apărea evenimente neprevăzute. De aceea, călătorul ar trebui ca, în anumite condiții, să aibă dreptul de a transfera contractul privind pachetul de servicii de călătorie către un alt călător. În aceste situații, organizatorul ar trebui să aibă posibilitatea de a-și recupera cheltuielile, de exemplu în cazul în care un subcontractant cere un comision pentru schimbarea numelui călătorului sau pentru anularea unui bilet de transport și emiterea unui nou.
- (31) De asemenea, călătorii ar trebui să aibă posibilitatea de a rezilia contractul privind pachetul de servicii de călătorie în orice moment înainte de începerea executării pachetului, în schimbul plății unui comision de reziliere adecvat și justificabil, ținând cont de economiile de costuri previzibile și de venitul din desfășurarea alternativă a serviciilor de călătorie. De asemenea, călătorii ar trebui să aibă dreptul de a rezilia contractul privind pachetul de servicii de călătorie fără plata unui comision de reziliere, în cazul în care circumstanțe inevitabile și extraordinare afectează în mod semnificativ executarea pachetului. Acestea pot include, de exemplu, războaie, alte probleme grave de securitate precum terorismul, riscuri semnificative pentru sănătatea umană precum epidemia unei boli grave în locul de destinație al călătoriei sau dezastru naturale precum inundațiile, cutremurele sau condițiile meteorologice care fac imposibilă deplasarea în condiții de siguranță către destinație, astfel cum s-a convenit în contractul privind pachetul de servicii de călătorie.
- (32) În cazuri specifice, organizatorul ar trebui să aibă, de asemenea, dreptul de a rezilia contractul privind pachetul de servicii de călătorie înainte de începerea executării pachetului, fără plata unei despăgubiri, de exemplu atunci când nu se atinge numărul minim de participanți și cu condiția ca această posibilitate să fi fost prevăzută în contract. În acest caz, organizatorul ar trebui să ramburseze toate plățile achitate în legătură cu pachetul.
- (33) În anumite cazuri, organizatorilor ar trebui să li se permită să aducă modificări în mod unilateral contractului privind pachetul de servicii de călătorie. Cu toate acestea, călătorii ar trebui să aibă dreptul de a rezilia contractul privind pachetul de servicii de călătorie dacă modificările alterează în mod semnificativ oricare dintre caracteristicile principale ale serviciilor de călătorie. Aceasta poate fi situația, de exemplu, în cazul în care calitatea sau

⁽¹⁾ A se vedea Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (Directiva privind comerțul electronic) (JO L 178, 17.7.2000, p. 1) și Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (JO L 376, 27.12.2006, p. 36), precum și Regulamentul (CE) nr. 2111/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2005 de stabilire a unei liste comunitare a transportatorilor aerieni care se supun unei interdicții de exploatare pe teritoriul Comunității și de informare a pasagerilor transportului aerian cu privire la identitatea transportatorului aerian efectiv și de abrogare a articolului 9 din Directiva 2004/36/CE (JO L 344, 27.12.2005, p. 15), Regulamentul (CE) nr. 1107/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului (JO L 204, 26.7.2006, p. 1), Regulamentul (CE) nr. 1371/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar (JO L 315, 3.12.2007, p. 14), Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 septembrie 2008 privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate (JO L 293, 31.10.2008, p. 3), Regulamentul (UE) nr. 1177/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind drepturile pasagerilor care călătoresc pe mare și pe căi navigabile interioare și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 (JO L 334, 17.12.2010, p. 1) și Regulamentul (UE) nr. 181/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 privind drepturile pasagerilor care călătoresc cu autobuzul și autocarul și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 (JO L 55, 28.2.2011, p. 1).

valoarea serviciilor de călătorie scade. Modificările în ceea ce privește momentul plecării sau al sosirii indicat în contractul privind pachetul de servicii de călătorie ar trebui să fie considerate semnificative, de exemplu, atunci când ar impune călătorului inconveniente considerabile sau costuri suplimentare, de exemplu reorganizarea transportului sau a cazării. Creșterile de preț ar trebui să fie posibile numai dacă au intervenit schimbări ale prețurilor carburantului sau ale altor surse de energie pentru transportul de pasageri, ale taxelor sau comisiunilor impuse de un terț neimplicat direct în executarea serviciilor de călătorie incluse în contractul privind pachetul de servicii de călătorie sau ale cursului de schimb relevant pentru pachetul respectiv și doar dacă în contract se prevede în mod explicit posibilitatea unei astfel de creșteri de preț și dreptul călătorului la o reducere de preț corespunzătoare unei reduceri a acestor costuri. În cazul în care organizatorul propune o creștere a prețului cu peste 8 % din prețul total, călătorul ar trebui să aibă dreptul să rezilieze contractul privind pachetul de servicii de călătorie fără plata unui comision de reziliere.

- (34) Este oportun să se stabilească norme specifice cu privire la măsurile reparatorii în cazul neconformității în executarea contractului privind pachetul de servicii de călătorie. Călătorul ar trebui să aibă dreptul de a primi soluții la problemele cu care se confruntă, iar atunci când o parte semnificativă a serviciilor de călătorie incluse în contractul privind pachetul de servicii de călătorie nu poate fi furnizată, călătorului ar trebui să i se propună servicii alternative corespunzătoare. În cazul în care organizatorul nu remediază neconformitatea într-un termen rezonabil stabilit de către călător, călătorul ar trebui să o poată face el însuși și să ceară rambursarea cheltuielilor necesare. În anumite cazuri, nu ar trebui să existe necesitatea de a se preciza un termen, mai ales în cazul în care este necesară o remediere imediată. Acest lucru s-ar aplica, de exemplu, atunci când, din cauza întârzierii unui autobuz furnizat de către organizator, călătorul trebuie să ia un taxi ca să ajungă la zborul său la timp. Călătorii ar trebui, de asemenea, să aibă dreptul la reducerea prețului, rezilierea contractului privind pachetul de servicii de călătorie și/sau despăgubiri pentru daunele suferite. De asemenea, despăgubirile ar trebui să acopere și daunele imateriale, de exemplu despăgubiri pentru pierderea posibilității de a se bucura de călătorie sau de vacanță din cauza unor probleme grave în executarea serviciilor de călătorie relevante. Călătorul ar trebui să fie obligat să informeze organizatorul fără întârziere, ținând cont de circumstanțele cazului, în legătură cu orice neconformitate pe care o constată pe parcursul executării unui serviciu de călătorie inclus în contractul privind pachetul de servicii de călătorie. Nerespectarea acestei obligații poate fi luată în considerare atunci când se stabilește reducerea adecvată a prețului sau despăgubirea daunelor, în cazul în care o astfel de notificare ar fi evitat sau redus daunele.
- (35) Pentru a asigura coerența, este oportun să se alinieze dispozițiile prezentei directive la convențiile internaționale care reglementează serviciile de călătorie și la legislația Uniunii privind drepturile pasagerilor. Atunci când este responsabil de neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a serviciilor de călătorie incluse în contractul privind pachetul de servicii de călătorie, organizatorul ar trebui să poată invoca limitările răspunderii furnizorilor de servicii prevăzute în convențiile internaționale în materie, cum ar fi Convenția de la Montreal din 1999 pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional ⁽¹⁾, Convenția din 1980 privind transporturile internaționale feroviare (COTIF) ⁽²⁾ și Convenția de la Atena din 1974 privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor ⁽³⁾. Atunci când este imposibil, din cauza unor circumstanțe inevitabile și extraordinare, să se asigure revenirea la timp a călătorului la locul de plecare, organizatorul ar trebui să suporte costurile cazării necesare călătorului pentru o perioadă care nu depășește trei nopți pe călător, cu excepția cazului în care legislația prezentă sau viitoare a Uniunii privind drepturile pasagerilor prevede perioade mai lungi.
- (36) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere drepturilor călătorilor de a formula cereri atât în temeiul prezentei directive, cât și în temeiul altor acte legislative relevante ale Uniunii sau în temeiul unor convenții internaționale relevante, astfel încât călătorii să poată avea în continuare posibilitatea de a adresa cereri organizatorului, transportatorului sau oricărei alte părți responsabile ori, după caz, mai multor părți. Ar trebui să se clarifice faptul că, în scopul de a se evita supracompensarea, despăgubirile sau reducerile de preț acordate în temeiul prezentei directive și despăgubirile sau reducerile de preț acordate în temeiul altor acte legislative relevante ale Uniunii sau în temeiul unor convenții internaționale relevante ar trebui să fie deduse unele din altele. Răspunderea organizatorului nu ar trebui să afecteze dreptul de a pretinde reparații de la terțe părți, inclusiv de la furnizorii de servicii.
- (37) În cazul în care călătorul întâmpină dificultăți în timpul călătoriei sau al vacanței, organizatorul ar trebui să aibă obligația de a acorda asistență corespunzătoare fără întârzieri nejustificate. Asistența respectivă ar trebui să constea în principal în furnizarea, dacă este cazul, de informații cu privire la aspecte precum serviciile de sănătate, autoritățile locale și asistența consulară, precum și asistență practică, de exemplu pentru comunicarea la distanță și oferirea unor servicii de călătorie alternative.

⁽¹⁾ Decizia 2001/539/CE a Consiliului din 5 aprilie 2001 privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Convenției pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional (Convenția de la Montreal) (JO L 194, 18.7.2001, p. 38).

⁽²⁾ Decizia 2013/103/UE a Consiliului din 16 iunie 2011 privind semnarea și încheierea Acordului între Uniunea Europeană și Organizația Interguvernamentală pentru Transporturile Internaționale Feroviare privind aderarea Uniunii Europene la Convenția privind transporturile internaționale feroviare (COTIF) din 9 mai 1980, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la Vilnius din 3 iunie 1999 (JO L 51, 23.2.2013, p. 1).

⁽³⁾ Decizia 2012/22/UE a Consiliului din 12 decembrie 2011 cu privire la aderarea Uniunii Europene la Protocolul din 2002 la Convenția de la Atena din 1974 privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor, cu excepția articolelor 10 și 11 (JO L 8, 12.1.2012, p. 1).

- (38) În Comunicarea sa din 18 martie 2013 intitulată „Protecția pasagerilor în caz de insolvență a companiilor aeriene”, Comisia a prevăzut măsuri pentru îmbunătățirea protecției călătorilor în cazul insolvenței unei companii aeriene, inclusiv o mai bună asigurare a respectării Regulamentului (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾ și a Regulamentului (CE) nr. 1008/2008, precum și angajarea unui dialog cu părțile interesate din industrie, în lipsa cărora ar putea fi avută în vedere o măsură legislativă. Comunicarea respectivă se referă la achiziționarea unui singur element, respectiv serviciile de transport aerian, și prin urmare nu abordează măsuri de protecție în caz de insolvență pentru pachete și pentru alte servicii de călătorie asociate.
- (39) Statele membre ar trebui să se asigure că acei călători care achiziționează un pachet sunt pe deplin protejați în cazul insolvenței organizatorului. Statele membre în care sunt stabiliți organizatorii ar trebui să se asigure că aceștia oferă garanții privind rambursarea tuturor sumelor achitate de către sau în numele călătorilor și, în măsura în care pachetul include transportul călătorilor, privind repatrierea acestora în cazul insolvenței organizatorului. Cu toate acestea, ar trebui să fie posibil să se ofere călătorilor continuarea pachetului. Deși sunt libere să decidă asupra modului în care se va organiza protecția în caz de insolvență, statele membre ar trebui să se asigure că protecția este efectivă. Protecția efectivă implică disponibilitatea acestora de îndată ce, drept consecință a problemelor de lichiditate ale organizatorului, serviciile de călătorie nu sunt efectuate, nu vor fi efectuate sau vor fi efectuate numai parțial sau în cazul în care furnizorii de servicii solicită călătorilor să plătească pentru acestea. Statele membre ar trebui să fie în măsură să solicite ca organizatorii să furnizeze călătorilor un certificat care atestă un drept direct față de furnizorul de protecție în caz de insolvență.
- (40) Pentru ca protecția în caz de insolvență să fie efectivă, aceasta ar trebui să acopere cuantumul previzibil al plăților afectate de insolvența organizatorului și, după caz, costurile previzibile ale repatrierii. Acest lucru înseamnă că protecția ar trebui să fie suficientă pentru a acoperi toate plățile previzibile efectuate de către sau în numele călătorilor în legătură cu pachetele în sezonul de vârf, ținând seama de perioada dintre primirea acestor plăți și încheierea călătoriei sau a vacanței, precum și, după caz, costurile previzibile pentru repatriere. În general, acest lucru va însemna că garanția trebuie să acopere un procent suficient de ridicat din cifra de afaceri a organizatorului în cazul pachetelor și poate depinde de factori precum tipul de pachete vândute, inclusiv modul de transport, destinația călătoriei, precum și orice restricții juridice sau angajamente ale organizatorului privind cuantumul plăților anticipate pe care le poate accepta, precum și calendarul acestora înainte de începerea executării pachetului. Întrucât acoperirea necesară poate fi calculată pe baza celor mai recente date comerciale, de exemplu cifra de afaceri realizată în ultimul exercițiu financiar, organizatorii ar trebui să aibă obligația de a adapta protecția în caz de insolvență în cazul unor riscuri ridicate, inclusiv o creștere semnificativă a vânzării de pachete. Cu toate acestea, o protecție eficace în caz de insolvență nu ar trebui să ia în considerare riscuri foarte reduse, de exemplu insolvența simultană a mai multora dintre principalii organizatori, în cazul în care acest lucru ar afecta în mod disproporționat costul protecției, împiedicând astfel eficiența acesteia. În astfel de cazuri, garanția pentru rambursare poate fi limitată.
- (41) Având în vedere diferențele dintre legislațiile și practicile naționale în ceea ce privește părțile la un contract privind pachetul de servicii de călătorie și primirea plăților efectuate de către sau în numele călătorilor, statele membre ar trebui să fie autorizate să solicite comercianților cu amănuntul să prevadă și protecția în caz de insolvență.
- (42) În concordanță cu Directiva 2006/123/CE, este oportun să se stabilească norme pentru a împiedica situația ca obligațiile de protecție în caz de insolvență să acționeze ca un obstacol în calea liberei circulații a serviciilor și a libertății de stabilire. Prin urmare, statele membre ar trebui să fie obligate să recunoască protecția în caz de insolvență în temeiul legislației statului membru de stabilire. În scopul de a facilita cooperarea administrativă și supravegherea organizatorilor și, după caz, a comercianților cu amănuntul care desfășoară activități în mai multe state membre în ceea ce privește protecția în caz de insolvență, statele membre ar trebui să le revină obligația de a desemna puncte de contact centrale.
- (43) Comercianților care facilitează servicii de călătorie asociate ar trebui să le revină obligația de a informa călătorii asupra faptului că nu cumpără un pachet și că fiecare furnizor de servicii de călătorie individuale este unicul răspunzător pentru executarea corespunzătoare a contractului referitor la serviciile sale. Comercianților care facilitează achiziționarea serviciilor de călătorie asociate ar trebui, în plus, să le revină obligația să ofere protecție în caz de insolvență pentru rambursarea plăților pe care le primesc și, în măsura în care sunt responsabili pentru transportul pasagerilor, pentru repatrierea călătorilor și ar trebui să informeze călătorii în acest sens. Comercianții responsabili pentru executarea contractelor individuale care fac parte dintr-o formulă de călătorie asociată se supun dispozițiilor legislației generale a Uniunii în materie de protecție a consumatorilor și ale legislației sectoriale specifice a Uniunii.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la imbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91 (JO L 46, 17.2.2004, p. 1).

- (44) Atunci când stabilesc norme privind sistemele de protecție în caz de insolvență legate de pachetele de călătorie și serviciile de călătorie asociate, statele membre nu ar trebui să fie împiedicate să ia în considerare situația specială a societăților mai mici, asigurând, simultan, același nivel de protecție pentru călători.
- (45) Călătorii ar trebui protejați în legătură cu erorile care au loc în cadrul procesului de rezervare a pachetelor și a serviciilor de călătorie asociate.
- (46) Ar trebui să se confirme faptul că nu le este permis călătorilor să renunțe la drepturile care le revin în temeiul prezentei directive și că organizatorii sau comercianții care facilitează achiziționarea de servicii de călătorie asociate nu se pot sustrage de la obligațiile care le revin sub pretextul că acționează în simpla calitate de furnizor de servicii de călătorie, de intermediar sau în orice altă calitate.
- (47) Statele membre ar trebui să stabilească regimul sancțiunilor aplicabile pentru încălcarea dispozițiilor naționale care transpun prezenta directivă și să asigure punerea în aplicare a acestora. Sancțiunile respective ar trebui să fie efective, proporționale și disuasive.
- (48) Adoptarea prezentei directive face necesară adaptarea anumitor acte legislative ale Uniunii în materie de protecție a consumatorilor. În special, ar trebui să se clarifice faptul că Regulamentul (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾ se aplică încălcărilor prezentei directive. De asemenea, ținând cont de faptul că Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾ nu se aplică, în forma sa actuală, contractelor reglementate de Directiva 90/314/CEE, este necesar să se modifice Directiva 2011/83/UE pentru a se asigura faptul că se aplică în continuare serviciilor de călătorie individuale care fac parte dintr-un serviciu de călătorie asociat, în măsura în care respectivele servicii individuale nu sunt excluse, din alte motive, din domeniul de aplicare al Directivei 2011/83/UE, și că anumite drepturi ale consumatorilor prevăzute în respectiva directivă se aplică și în cazul pachetelor.
- (49) Prezenta directivă nu aduce atingere normelor privind protecția datelor cu caracter personal prevăzute de Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽³⁾ și normelor Uniunii privind dreptul internațional privat, inclusiv Regulamentului (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾.
- (50) Ar trebui să se clarifice faptul că cerințele de reglementare ale prezentei directive privind protecția în caz de insolvență și informarea în legătură cu serviciile de călătorie asociate ar trebui să se aplice, de asemenea, comercianților care nu sunt stabiliți într-un stat membru și care, prin orice mijloace, își direcționează activitățile, în înțelesul Regulamentului (CE) nr. 593/2008 și al Regulamentului (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, către unul sau mai multe state membre.
- (51) Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume de a contribui la funcționarea corespunzătoare a pieței interne și la atingerea unui nivel ridicat și cât se poate de uniform de protecție a consumatorilor, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea acestuia, poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității astfel cum este definit la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este definit la articolul menționat, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului menționat.
- (52) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute prin Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Prezenta directivă respectă în special libertatea de a desfășura o activitate comercială, prevăzută la articolul 16 din cartă, asigurând în același timp un nivel ridicat de protecție a consumatorilor în cadrul Uniunii, în conformitate cu articolul 38 din cartă.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 octombrie 2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului („Regulamentul privind cooperarea în materie de protecție a consumatorului”) (JO L 364, 9.12.2004, p. 1).

⁽²⁾ Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 85/577/CEE a Consiliului și a Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 304, 22.11.2011, p. 64).

⁽³⁾ Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (JO L 281, 23.11.1995, p. 31).

⁽⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) (JO L 177, 4.7.2008, p. 6).

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO L 351, 20.12.2012, p. 1).

- (53) În conformitate cu Declarația politică comună a statelor membre și a Comisiei din 28 septembrie 2011 privind documentele explicative ⁽¹⁾, statele membre s-au angajat ca, în cazuri justificate, să anexeze la notificarea măsurilor lor de transpunere unul sau mai multe documente care să explice relația dintre componentele unei directive și părțile corespunzătoare ale instrumentelor naționale de transpunere. În ceea ce privește prezenta directivă, legiuitorul consideră că transmiterea unor astfel de documente este justificată.
- (54) Prin urmare, Directiva 90/314/CEE ar trebui abrogată,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

OBIECT, DOMENIU DE APLICARE, DEFINIȚII ȘI NIVELUL DE ARMONIZARE

Articolul 1

Obiect

Scopul prezentei directive este de a contribui la funcționarea corespunzătoare a pieței interne și la asigurarea unui nivel ridicat și cât se poate de uniform de protecție a consumatorilor prin apropierea anumitor aspecte ale actelor cu putere de lege și ale actelor administrative ale statelor membre referitoare la contractele încheiate între călători și comercianți privind pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate.

Articolul 2

Domeniu de aplicare

- (1) Prezenta directivă se aplică pachetelor oferite spre vânzare sau vândute călătorilor de către comercianți și serviciilor de călătorie asociate facilitate călătorilor de către comercianți.
- (2) Prezenta directivă nu se aplică:
- (a) pachetelor și serviciilor de călătorie asociate care durează mai puțin de 24 de ore, cu excepția situației în care acestea includ cazare peste noapte;
 - (b) pachetelor oferite și serviciilor de călătorie asociate facilitate ocazional și pe o bază nonprofit și numai unui grup restrâns de călători;
 - (c) pachetelor și serviciilor de călătorie asociate achiziționate în temeiul unui acord general pentru organizarea unei călătorii de afaceri, încheiat între un comerciant și o altă persoană fizică sau juridică acționând din motive legate de activitatea sa comercială, afacerea, meseria sau profesia sa.
- (3) Prezenta directivă nu afectează dreptul intern general al contractelor precum normele privind valabilitatea, formarea sau efectele unui contract, în măsura în care aspectele dreptului general al contractelor nu sunt reglementate de prezenta directivă.

Articolul 3

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „serviciu de călătorie” înseamnă:

- (a) transportul de pasageri;
- (b) cazarea care nu face parte intrinsecă din transportul de pasageri și care este realizată în alt scop decât cel rezidențial;

⁽¹⁾ JO C 369, 17.12.2011, p. 14.

- (c) închirierea de autoturisme, de alte autovehicule în înțelesul articolului 3 punctul 11 din Directiva 2007/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾ sau de motociclete care necesită un permis de conducere de categoria A în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾;
- (d) orice alt serviciu turistic care nu este parte intrinsecă a unui serviciu de călătorie în înțelesul literei (a), (b) sau (c);
2. „pachet” înseamnă o combinație a cel puțin două tipuri diferite de servicii de călătorie destinate aceleiași călătorii sau vacanțe, cu condiția ca:
- (a) serviciile respective să fie combinate de un singur comerciant, inclusiv la cererea călătorului sau în conformitate cu selecția acestuia, înainte de a se încheia un contract unic cu privire la toate serviciile; sau
- (b) indiferent dacă se încheie contracte separate cu furnizori individuali de servicii de călătorie, serviciile respective să fie:
- (i) achiziționate de la un singur punct de vânzare și serviciile respective să fi fost selectate înainte de acceptarea efectuării plății de către călător;
- (ii) oferite, vândute sau facturate la un preț forfetar sau total;
- (iii) promovate sau vândute sub denumirea de „pachet” sau sub o denumire similară;
- (iv) combinate după încheierea unui contract prin care un comerciant acordă călătorului dreptul să aleagă dintr-o selecție de diferite tipuri de servicii de călătorie; sau
- (v) achiziționate de la comercianți diferiți prin procese de rezervare online asociate în care numele călătorului, detaliile de plată și adresa de e-mail se transmit de la comerciantul cu care se încheie primul contract către un alt comerciant sau alți comercianți, iar contractul se încheie cu acest din urmă comerciant sau cu acești comercianți în cel târziu 24 de ore după confirmarea rezervării primului serviciu de călătorie.
- O combinație de servicii de călătorie în care nu mai mult decât unul dintre serviciile de călătorie menționate la punctul 1 litera (a), (b) sau (c) este combinat cu unul sau mai multe servicii turistice menționate la punctul 1 litera (d) nu este un pachet dacă aceste din urmă servicii:
- (a) nu reprezintă o proporție semnificativă a valorii combinației și nu sunt prezentate ca fiind și nu reprezintă în alt fel o caracteristică esențială a combinației; sau
- (b) sunt selectate și achiziționate doar după începerea executării unui serviciu de călătorie menționat la punctul 1 litera (a), (b) sau (c);
3. „contract privind pachetul de servicii de călătorie” înseamnă un contract referitor la un pachet în ansamblul său sau, în cazul în care pachetul este executat în temeiul unor contracte separate, toate contractele aplicabile serviciilor de călătorie cuprinse în pachet;
4. „începerea executării pachetului” înseamnă începerea executării serviciilor de călătorie incluse în pachet;
5. „serviciu de călătorie asociat” înseamnă cel puțin două tipuri diferite de servicii de călătorie achiziționate în scopul aceleiași călătorii sau vacanțe, care nu constituie un pachet și care duc la încheierea unor contracte separate cu furnizorii individuali de servicii de călătorie, dacă un comerciant facilitează:
- (a) cu ocazia unei singure vizite sau a unui singur contact cu punctul său de vânzare, selectarea separată și plata separată a fiecărui serviciu de călătorie de către călători; sau

⁽¹⁾ Directiva 2007/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 septembrie 2007 de stabilire a unui cadru pentru omologarea autovehiculelor și remorcilor acestora, precum și a sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective (Directivă-cadru) (JO L 263, 9.10.2007, p. 1).

⁽²⁾ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere (JO L 403, 30.12.2006, p. 18).

- (b) într-un mod personalizat, achiziționarea a cel puțin un serviciu de călătorie suplimentar de la un alt comerciant, în cazul în care se încheie un contract cu acest alt comerciant cel târziu în 24 de ore de la confirmarea rezervării primului serviciu de călătorie.

În cazul în care se achiziționează nu mai mult decât un tip de servicii de călătorie menționate la punctul 1 litera (a), (b) sau (c) și unul sau mai multe servicii turistice menționate la punctul 1 litera (d), acestea nu constituie un serviciu de călătorie asociat dacă aceste din urmă servicii nu reprezintă o parte semnificativă a valorii combinate a serviciilor și nu sunt prezentate ca fiind și nu reprezintă în alt fel o caracteristică esențială a călătoriei sau a vacanței.

6. „călător” înseamnă orice persoană care dorește să încheie un contract sau care are dreptul să călătorească pe baza unui contract încheiat, în cadrul prezentei directive;
7. „comerciant” înseamnă orice persoană fizică sau orice persoană juridică, indiferent dacă este publică sau privată, care acționează, inclusiv prin intermediul unei alte persoane care acționează în numele său sau pe seama sa, în scopuri ce țin de activitatea sa comercială, de afaceri, meșteșugărească sau profesională în legătură cu contractele care fac obiectul prezentei directive, acționând în calitate de organizator, comerciant cu amănuntul, comerciant care facilitează un serviciu de călătorie asociat sau ca furnizor de servicii de călătorie;
8. „organizator” înseamnă un comerciant care combină și vinde sau oferă spre vânzare pachete fie direct, fie prin intermediul unui alt comerciant sau împreună cu un alt comerciant, sau comerciantul care transmite datele călătorului unui alt comerciant în conformitate cu punctul 2 litera (b) punctul (v);
9. „comerciant cu amănuntul” înseamnă un alt comerciant decât organizatorul care vinde sau oferă spre vânzare pachete combinate de către un organizator;
10. „stabilire” înseamnă stabilire astfel cum este definită în articolul 4 punctul 5 din Directiva 2006/123/CE;
11. „suport durabil” înseamnă orice instrument care permite călătorului sau comerciantului să stocheze informații care îi sunt adresate personal, într-un mod accesibil, în vederea unor referințe ulterioare în scopuri informative pentru o perioadă de timp adecvată și care permite reproducerea fără modificări a informațiilor stocate;
12. „circumstanțe inevitabile și extraordinare” înseamnă o situație care nu poate fi controlată de partea care invocă o astfel de situație și ale cărei consecințe nu ar fi putut fi evitate chiar dacă s-ar fi luat toate măsurile rezonabile;
13. „neconformitate” înseamnă neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a serviciilor de călătorie incluse într-un pachet;
14. „minor” înseamnă orice persoană cu vârsta sub 18 ani;
15. „punct de vânzare” înseamnă orice spațiu mobil sau imobil în care se desfășoară o activitate comercială cu amănuntul sau un site de vânzare cu amănuntul sau un alt instrument similar de vânzare online, inclusiv atunci când site-urile de vânzare cu amănuntul sau instrumentele de vânzare online sunt prezentate călătorilor sub forma unui instrument unic, inclusiv un serviciu prin telefon;
16. „repatriere” înseamnă întoarcerea călătorului la locul de plecare sau într-un alt loc convenit de părțile contractante.

Articolul 4

Nivelul de armonizare

Dacă nu se prevede altfel în prezenta directivă, statele membre nu pot menține sau introduce în dreptul intern dispoziții diferite de cele stabilite în prezenta directivă, inclusiv dispoziții mai stricte sau mai puțin stricte, care ar asigura un nivel diferit de protecție a călătorilor.

CAPITOLUL II

OBLIGAȚIILE DE INFORMARE ȘI CONȚINUTUL CONTRACTULUI PRIVIND PACHETUL DE SERVICII DE CĂLĂTORIE

Articolul 5

Informații precontractuale

(1) Statele membre se asigură că, înainte de asumarea de către călător a unui contract privind pachetul de servicii de călătorie sau a oricărei oferte corespunzătoare, organizatorul și comerciantul cu amănuntul, atunci când pachetul este vândut prin intermediul unui astfel de comerciant, furnizează călătorului informațiile standard prin intermediul formularului relevant care figurează în partea A sau B din anexa I, precum și următoarele informații, dacă acestea sunt aplicabile pachetului:

(a) principalele caracteristici ale serviciilor de călătorie:

- (i) destinația (destinațiile) călătoriei, itinerariul și perioadele sejurului, cu datele corespunzătoare și, în cazul în care cazarea este inclusă, numărul de nopți incluse;
- (ii) mijloacele de transport, caracteristicile și categoriile acestora, locurile, datele și orele de plecare și de întoarcere, duratele și locurile opririlor intermediare și ale legăturilor de transport.

În cazul în care nu este încă stabilită ora exactă, organizatorul și, după caz, comerciantul cu amănuntul informează călătorul cu privire la ora aproximativă de plecare și de întoarcere;

- (iii) locația, principalele caracteristici și, după caz, categoria turistică a unităților de cazare în temeiul normelor din țara de destinație;
- (iv) serviciile de masă oferite;
- (v) vizitele, excursiile sau alte servicii incluse în prețul total convenit al pachetului;
- (vi) dacă nu este clar din context, faptul că oricare dintre serviciile de călătorie vor fi furnizate călătorului ca parte a unui grup și, în acest caz, în măsura posibilului, dimensiunea aproximativă a grupului;
- (vii) dacă posibilitatea călătorului de a beneficia de alte servicii turistice depinde de comunicarea orală efectivă, limba în care vor fi furnizate serviciile respective; și
- (viii) dacă călătoria sau vacanța este adaptată în general pentru persoanele cu mobilitate redusă și, la cererea călătorului, informații precise privind gradul de adecvare a călătoriei sau vacanței luând în considerare nevoile călătorului;

(b) denumirea comercială și adresa geografică a organizatorului și, dacă este cazul, ale comerciantului cu amănuntul, precum și numerele de telefon și, după caz, adresele de e-mail ale acestora;

(c) prețul total al pachetului, inclusiv taxele și, dacă este cazul, toate comisioanele, tarifele și alte costuri suplimentare sau, atunci când aceste costuri nu pot fi calculate în mod rezonabil anterior încheierii contractului, o indicație cu privire la tipul de costuri suplimentare pe care călătorul ar putea să fie obligat să le suporte în continuare;

(d) modalitățile de plată, inclusiv orice sumă sau procentaj din preț care urmează să fie achitate sub formă de avans și calendarul pentru achitarea soldului sau garanțiile financiare care urmează să fie achitate sau furnizate de călător;

(e) numărul minim de persoane necesar pentru ca serviciile din pachet să poată fi executate și termenul menționat la articolul 12 alineatul (3) litera (a) înainte de începerea executării pachetului până la care este posibilă rezilierea contractului dacă nu se întrunește acest număr;

- (f) informații generale despre cerințele legate de pașaport și vize, inclusiv termenele aproximative de obținere a vizelor și informații referitoare la formalitățile legate de sănătate în țara de destinație;
- (g) informații privind posibilitatea călătorului de a rezilia contractul oricând înainte de începerea executării pachetului, cu plata unui comision de reziliere corespunzător sau, după caz, a comisioanelor de reziliere standardizate solicitate de organizator, în conformitate cu articolul 12 alineatul (1);
- (h) informații privind asigurarea facultativă sau obligatorie care să acopere costurile rezilierii contractului de către călător sau costurile de asistență, inclusiv taxele de repatriere, în caz de accident, de boală sau de deces.

Pentru contractele privind pachetele de servicii de călătorie încheiate prin telefon, organizatorul și, după caz, comerciantul cu amănuntul furnizează călătorului informațiile standard prevăzute în partea B din anexa I și informațiile prevăzute la primul paragraf literele (a)-(h).

(2) În ceea ce privește pachetele definite la articolul 3 punctul 2 litera (b) punctul (v), organizatorul și comerciantul cărora li se transmit datele se asigură că fiecare dintre ei furnizează înainte de asumarea de către călător a unui contract sau a oricărei oferte corespunzătoare informațiile prevăzute la alineatul (1) primul paragraf literele (a)-(h) din prezentul articol, în măsura în care acestea sunt relevante pentru serviciile de călătorie pe care le oferă fiecare. De asemenea, organizatorul furnizează în același timp informațiile standard prin intermediul formularului prevăzut în partea C din anexa I.

(3) Informațiile menționate la alineatele (1) și (2) sunt furnizate într-un mod clar, inteligibil și bine evidențiat. În cazul în care aceste informații sunt furnizate în scris, ele trebuie să fie lizibile.

Articolul 6

Caracterul obligatoriu al informațiilor precontractuale și încheierea contractului privind pachetul de servicii de călătorie

(1) Statele membre se asigură că informațiile furnizate călătorului în temeiul articolului 5 alineatul (1) primul paragraf literele (a), (c), (d), (e) și (g) formează o parte integrantă a contractului privind pachetul de servicii de călătorie și nu pot fi modificate decât prin acordul explicit al părților contractante. Înainte de încheierea contractului privind pachetul de servicii de călătorie, organizatorul și, după caz, comerciantul cu amănuntul transmite călătorului toate modificările cu privire la informațiile precontractuale într-un mod clar, inteligibil și bine evidențiat.

(2) Dacă organizatorul și, după caz, comerciantul cu amănuntul nu a îndeplinit cerințele în materie de informare cu privire la comisioanele, tarifele sau alte costuri suplimentare astfel cum sunt menționate la articolul 5 alineatul (1) primul paragraf litera (c) înainte de încheierea contractului privind pachetul de servicii de călătorie, călătorul nu suportă respectivele comisioane, tarife sau alte costuri.

Articolul 7

Conținutul contractului privind pachetul de servicii de călătorie și documentele care trebuie furnizate înainte de începerea executării pachetului

(1) Statele membre se asigură că limbajul folosit în contractele privind pachetele de servicii de călătorie este simplu și inteligibil și, în cazul contractelor scrise, că textul este lizibil. La încheierea contractului privind pachetul de servicii de călătorie sau ulterior, fără întârzieri nejustificate, organizatorul sau comerciantul cu amănuntul pune la dispoziția călătorului un exemplar sau o confirmare a contractului pe un suport durabil. Călătorul are dreptul de a solicita o copie pe suport de hârtie în cazul în care contractul privind pachetul de servicii de călătorie a fost încheiat în prezența fizică simultană a părților.

În cazul contractelor negociate în afara spațiului comercial astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 8 din Directiva 2011/83/UE, se furnizează călătorului un exemplar sau confirmarea contractului privind pachetul de servicii de călătorie pe suport de hârtie sau, în cazul în care călătorul este de acord, pe un alt suport durabil.

(2) Contractul privind pachetul de servicii de călătorie sau confirmarea contractului prezintă întregul conținut al acordului care include toate informațiile menționate la articolul 5 alineatul (1) primul paragraf literele (a)-(h) și următoarele informații:

- (a) cerințele speciale ale călătorului pe care organizatorul le-a acceptat;

- (b) informații cu privire la faptul că organizatorul:
- (i) este răspunzător pentru executarea corespunzătoare a tuturor serviciilor de călătorie incluse în contract în conformitate cu articolul 13; și
 - (ii) este obligat să acorde asistență în cazul în care călătorul se află în dificultate în conformitate cu articolul 16;
- (c) denumirea entității responsabile de protecția în caz de insolvență și datele de contact ale acestuia, inclusiv adresa sa geografică, și, după caz, denumirea autorității competente desemnate de statul membru în cauză în scopul respectiv și datele de contact ale acesteia;
- (d) numele, adresa, numărul de telefon, adresa de e-mail și, dacă este cazul, numărul de fax ale reprezentantului local al organizatorului, ale unui punct de contact sau ale altui serviciu care permite călătorului să contacteze rapid organizatorul și să comunice eficient cu acesta, să solicite asistență atunci când călătorul se află în dificultate sau să reclame orice neconformitate sesizată în timpul executării pachetului;
- (e) informații privind obligația călătorului de a comunica orice neconformitate pe care o constată pe parcursul executării pachetului în conformitate cu articolul 13 alineatul (2);
- (f) în cazul minorilor neînsoțiți de un părinte sau de o altă persoană autorizată, care călătoresc pe baza unui contract privind pachetul de servicii de călătorie care include cazare, informații care să permită contactul direct cu minorul sau cu persoana responsabilă de acesta în locul în care minorul este cazat;
- (g) informații privind procedurile interne de soluționare a reclamațiilor disponibile și privind mecanismele de soluționare alternativă a litigiilor („SAL”) în conformitate cu Directiva 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾ și, după caz, privind entitatea SAL la care este afiliat comerciantul și privind platforma de soluționare online a litigiilor în temeiul Regulamentului (UE) nr. 524/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾;
- (h) informații privind dreptul călătorului la transferul contractului către un alt călător în conformitate cu articolul 9.
- (3) În ceea ce privește pachetele definite la articolul 3 punctul 2 litera (b) punctul (v), comerciantul căruia i se transmit datele informează organizatorul cu privire la încheierea unui contract care conduce la crearea unui pachet. Comerciantul furnizează organizatorului informațiile necesare pentru a se conforma obligațiilor care îi revin în calitate de organizator.

Imediat ce organizatorul este informat cu privire la crearea unui pachet, organizatorul furnizează călătorului pe un suport durabil informațiile menționate la alineatul (2) literele (a)-(h).

(4) Informațiile menționate la alineatele (2) și (3) se furnizează într-un mod clar, inteligibil și bine evidențiat.

(5) Cu suficient timp înainte de începerea executării pachetului, organizatorul pune la dispoziția călătorului toate chitanțele, bonurile și biletele necesare, informații privind ora programată a plecării și, după caz, termenul-limită pentru înregistrare, precum și orele programate ale opririlor intermediare, ale legăturilor de transport și ale sosirii.

Articolul 8

Sarcina probei

Sarcina probei în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor în materie de informare stabilite în prezentul capitol revine comerciantului.

⁽¹⁾ Directiva 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (Directiva privind SAL în materie de consum) (JO L 165, 18.6.2013, p. 63).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 524/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea online a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (Regulamentul privind SOL în materie de consum) (JO L 165, 18.6.2013, p. 1).

CAPITOLUL III

MODIFICAREA CONTRACTULUI PRIVIND PACHETUL DE SERVICII DE CĂLĂTORIE ÎNAINTE DE ÎNCEPEREA EXECUTĂRII PACHETULUI*Articolul 9***Transferul contractului privind pachetul de servicii de călătorie către un alt călător**

- (1) Statele membre asigură călătorului posibilitatea ca un călător să transfere contractul privind pachetul de servicii de călătorie unei persoane care satisface toate condițiile aplicabile contractului respectiv, după ce îl înștiințează pe organizator în mod rezonabil înainte de începerea executării pachetului, pe un suport durabil. Înștiințarea cu cel puțin șapte zile înainte de începerea executării pachetului este considerată, în orice caz, rezonabilă.
- (2) Persoana care transferă contractul privind pachetul de servicii de călătorie și persoana căreia îi este transferat contractul răspund în solidar pentru achitarea soldului și a tuturor comisioanelor, tarifelor și altor costuri suplimentare generate de acest transfer. Organizatorul informează persoana care transferă contractul cu privire la costurile efective ale transferului. Aceste costuri nu sunt nerezonabile și nu depășesc costurile suportate efectiv de organizator ca urmare a transferului contractului privind pachetul de servicii de călătorie.
- (3) Organizatorul prezintă persoanei care transferă contractul dovezi cu privire la costurile suplimentare, comisioanele sau alte costuri generate de transferarea contractului privind pachetul de servicii de călătorie.

*Articolul 10***Modificarea prețului**

- (1) Statele membre se asigură că, după încheierea contractului privind pachetul de servicii de călătorie, prețurile pot fi mărite numai în cazul în care contractul rezervă în mod explicit această posibilitate și stipulează dreptul călătorului la reducerea prețului în temeiul alineatului (4). În acest caz, în contractul privind pachetul de servicii de călătorie se precizează modul în care urmează să fie calculate prețurile revizuite. Creșterile de prețuri sunt posibile numai ca o consecință directă a schimbărilor legate de:
- (a) prețul transportului de pasageri care rezultă din costul carburanților sau al altor surse de energie;
 - (b) nivelul taxelor sau al comisioanelor aplicabile serviciilor de călătorie incluse în contract, impuse de părți terțe care nu sunt direct implicate în executarea pachetului, inclusiv taxele turistice, taxele de aterizare sau comisioanele de îmbarcare sau debarcare în porturi și aeroporturi; sau
 - (c) cursul de schimb relevant pentru pachetul respectiv.
- (2) Dacă creșterea prețului menționată la alineatul (1) din prezentul articol depășește 8 % din prețul total al pachetului, se aplică articolul 11 alineatele (2)-(5).
- (3) Indiferent de valoarea sa, o creștere de preț nu este posibilă decât dacă organizatorul trimite călătorului o notificare clară și inteligibilă privind această creștere, însoțită de o justificare a creșterii respective și de un calcul, pe un suport durabil, cu cel puțin 20 de zile înainte de începerea executării pachetului.
- (4) În cazul în care contractul privind pachetul de servicii de călătorie prevede posibilitatea creșterii prețurilor, călătorul are dreptul la o reducere de preț care corespunde unei scăderi a costurilor menționate la alineatul (1) literele (a), (b) și (c) care are loc după încheierea contractului și înainte de începerea executării pachetului.
- (5) În cazul unei reduceri de preț, organizatorul are dreptul să deducă cheltuielile administrative efective din rambursarea datorată călătorului. La cererea călătorului, organizatorul prezintă dovezi ale cheltuielilor administrative respective.

Articolul 11

Modificarea altor clauze ale contractului privind pachetul de servicii de călătorie

(1) Statele membre se asigură că, înainte de începerea executării pachetului, organizatorul nu poate modifica în mod unilateral alte clauze ale contractului privind pachetul de servicii de călătorie decât cele legate de preț în conformitate cu articolul 10, cu excepția cazului în care:

- (a) organizatorul și-a rezervat acest drept în contract;
- (b) modificarea este nesemnificativă; și
- (c) organizatorul îl informează pe călător cu privire la modificare într-un mod clar, inteligibil și bine evidențiat, pe un suport durabil.

(2) În cazul în care, înainte de începerea executării pachetului, organizatorul este constrâns să modifice semnificativ oricare dintre principalele caracteristici ale serviciilor de călătorie menționate la articolul 5 alineatul (1) primul paragraf litera (a) sau nu poate îndeplini cerințele speciale menționate la articolul 7 alineatul (2) litera (a) sau propune să mărească prețul pachetului cu mai mult de 8 % în conformitate cu articolul 10 alineatul (2), călătorul are posibilitatea ca, într-un termen rezonabil specificat de organizator:

- (a) să accepte modificarea propusă; sau
- (b) să rezilieze contractul fără a plăti vreun comision de reziliere.

În cazul în care reziliază contractul privind pachetul de servicii de călătorie, călătorul poate accepta un pachet de substituție, atunci când acesta este oferit de organizator, dacă este posibil, de o calitate echivalentă sau superioară.

(3) Organizatorul informează călătorul, fără întârzieri nejustificate și într-un mod clar, inteligibil și bine evidențiat, pe un suport durabil, cu privire la:

- (a) modificările propuse menționate la alineatul (2) și, după caz și în conformitate cu alineatul (4), impactul acestora asupra prețului pachetului;
- (b) un termen rezonabil în care călătorul trebuie să informeze organizatorul cu privire la decizia sa în temeiul alineatului (2);
- (c) consecințele lipsei reacției călătorului în termenul menționat la litera (b), în conformitate cu dreptul intern aplicabil; și
- (d) după caz, pachetul de substituție oferit și prețul acestuia.

(4) În cazul în care modificările aduse contractului privind pachetul de servicii de călătorie menționate la alineatul (2) primul paragraf sau pachetului de substituție menționat la alineatul (2) al doilea paragraf au drept consecință scăderea calității sau a costului pachetului, călătorul are dreptul la o reducere corespunzătoare a prețului.

(5) În cazul în care contractul privind pachetul de servicii de călătorie este reziliat în temeiul alineatului (2) primul paragraf litera (b) de la prezentul articol și călătorul nu acceptă un pachet de substituție, organizatorul rambursează toate plățile efectuate de către sau pe seama călătorului, fără întârzieri nejustificate și, în orice caz, nu mai târziu de 14 zile de la data rezilierii contractului. Articolul 14 alineatele (2), (3), (4), (5) și (6) se aplică *mutatis mutandis*.

Articolul 12

Rezilierea contractului privind pachetul de servicii de călătorie și dreptul de retragere înainte de începerea executării pachetului

(1) Statele membre asigură călătorului posibilitatea de a rezilia contractul privind pachetul de servicii de călătorie în orice moment înainte de începerea executării pachetului. În cazul în care călătorul reziliază contractul privind pachetul de servicii de călătorie în temeiul prezentului alineat, călătorul poate fi obligat să plătească organizatorului un comision de reziliere adecvat și justificabil. În contractul privind pachetul de servicii de călătorie pot fi prevăzute comisioane de reziliere standardizate rezonabile, în funcție de momentul rezilierii contractului înainte de începerea executării pachetului, precum și de economiile de costuri și de veniturile prevăzute, generate de executarea alternativă a serviciilor de călătorie. În absența unor comisioane de reziliere standardizate, valoarea comisionului de reziliere corespunde prețului pachetului din care se scad economiile de costuri și veniturile generate de executarea alternativă a serviciilor de călătorie. La cererea călătorului, organizatorul prezintă o justificare pentru cuantumul comisioanelor de reziliere.

(2) În pofida alineatului (1), călătorul are dreptul să rezilieze contractul privind pachetul de servicii de călătorie înainte de începerea executării pachetului fără a plăti vreun comision de reziliere în cazul unor circumstanțe inevitabile și extraordinare care se produc la locul de destinație sau în vecinătatea imediată a acestuia și care afectează în mod semnificativ executarea pachetului sau care afectează semnificativ transportul pasagerilor la destinație. În cazul rezilierii contractului privind pachetul de servicii de călătorie în temeiul prezentului alineat, călătorul are dreptul la o rambursare completă a oricărei plăți efectuate pentru pachet, dar nu are dreptul la vreo despăgubire suplimentară.

(3) Organizatorul poate rezilia contractul privind pachetul de servicii de călătorie și poate oferi călătorului rambursarea completă a tuturor plăților efectuate pentru pachet, dar nu este răspunzător pentru plata unor despăgubiri suplimentare, în cazul în care:

(a) numărul de persoane înscrise pentru participarea la pachetul respectiv este mai mic decât numărul minim stabilit în contract, iar organizatorul îl înștiințează pe călător cu privire la rezilierea contractului în termenul stabilit în contract, dar nu mai târziu de:

(i) 20 de zile înainte de începerea executării pachetului, în cazul călătoriilor care durează mai mult de șase zile;

(ii) șapte zile înainte de începerea executării pachetului, în cazul călătoriilor care durează între două și șase zile;

(iii) 48 de ore înainte de începerea executării pachetului, în cazul călătoriilor care durează mai puțin de două zile;

sau

(b) organizatorul nu poate executa contractul din cauza unor circumstanțe inevitabile și extraordinare și îl înștiințează pe călător cu privire la rezilierea contractului, fără întârziere și înainte de începerea executării pachetului.

(4) Organizatorul efectuează orice rambursare necesară în temeiul alineatelor (2) și (3) sau, în ceea ce privește alineatul (1), rambursează orice plăți efectuate de către sau pe seama călătorului pentru pachetul respectiv, din care se scade comisionul de reziliere corespunzător. Aceste restituiri sau rambursări se efectuează către călător fără întârzieri nejustificate și, în orice caz, nu mai târziu de 14 zile de la rezilierea contractului privind pachetul de servicii de călătorie.

(5) În ceea ce privește contractele negociate în afara spațiilor comerciale, statele membre pot să prevadă în dreptul intern dreptul călătorului de a se retrage din contractul privind pachetul de servicii de călătorie în termen de 14 zile, fără a preciza motivul.

CAPITOLUL IV

EXECUTAREA PACHETULUI

Articolul 13

Răspunderea pentru executarea pachetului

(1) Statele membre se asigură că organizatorul este răspunzător de executarea serviciilor de călătorie incluse în contractul privind pachetul de servicii de călătorie, indiferent dacă aceste servicii urmează să fie furnizate de organizator sau de un alt furnizor de servicii de călătorie.

Statele membre pot menține sau introduce în dreptul lor intern dispoziții în temeiul cărora comerciantul cu amănuntul este responsabil de executarea pachetului. În această situație, dispozițiile articolului 7 și ale capitolului III, ale prezentului capitol și ale capitolului V care se aplică organizatorului se aplică, de asemenea, *mutatis mutandis*, comerciantului cu amănuntul.

(2) Călătorul îl informează fără întârzieri nejustificate pe organizator, ținând cont de circumstanțele cazului, în legătură cu orice neconformitate pe care o constată pe parcursul executării unui serviciu de călătorie inclus în contractul privind pachetul de servicii de călătorie.

(3) Dacă oricare dintre serviciile de călătorie nu se execută în conformitate cu contractul privind pachetul de servicii de călătorie, organizatorul remediază neconformitatea, cu excepția cazului în care:

(a) este imposibil; sau

(b) implică cheltuieli disproporționate, ținând cont de anvergura neconformității și de valoarea serviciilor de călătorie afectate.

Dacă organizatorul, în conformitate cu primul paragraf litera (a) sau (b) din prezentul alineat, nu remediază neconformitatea, se aplică articolul 14.

(4) Fără a aduce atingere excepțiilor prevăzute la alineatul (3), în cazul în care organizatorul nu remediază neconformitatea într-un termen rezonabil stabilit de călător, călătorul poate face el însuși acest lucru și poate solicita rambursarea cheltuielilor necesare. Nu este necesar să se specifice un termen de către călător dacă organizatorul refuză să remedieze neconformitatea sau dacă este necesară o remediere imediată.

(5) Atunci când o parte semnificativă din serviciile de călătorie nu poate fi executată astfel cum s-a convenit în contractul privind pachetul de servicii de călătorie, organizatorul oferă, fără costuri suplimentare pentru călător, servicii alternative corespunzătoare pentru continuarea derulării pachetului, pe cât posibil echivalente sau de mai bună calitate decât cele specificate în contract, inclusiv în cazul în care întoarcerea călătorului la locul de plecare nu este asigurată astfel cum s-a convenit.

În cazul în care serviciile alternative propuse au drept consecință un pachet de o calitate mai scăzută decât cea specificată în contractul privind pachetul de servicii de călătorie, organizatorul acordă călătorului o reducere adecvată a prețului.

Călătorul poate respinge serviciile alternative propuse doar în cazul în care acestea nu sunt comparabile cu ceea ce s-a convenit în contractul privind pachetul de servicii de călătorie sau reducerea de preț acordată este inadecvată.

(6) În cazul în care neconformitatea afectează în mod substanțial executarea pachetului, iar organizatorul a omis să o remedieze într-un termen rezonabil stabilit de către călător, călătorul poate rezilia contractul privind pachetul de servicii de călătorie fără plata unui comision de reziliere și, după caz, poate să ceară, în conformitate cu articolul 14, reducerea prețului și/sau despăgubiri.

Dacă este imposibil să se furnizeze servicii alternative sau călătorul respinge serviciile alternative propuse în conformitate cu alineatul (5) al treilea paragraf din prezentul articol, călătorul are dreptul, după caz, la reducerea prețului și/sau la despăgubiri în conformitate cu articolul 14 fără a rezilia contractul de servicii privind pachetul de călătorie.

Dacă pachetul include transportul de pasageri, organizatorul asigură de asemenea, în cazurile menționate la primul și al doilea paragraf, repatrierea călătorului cu transport echivalent fără întârzieri nejustificate și fără costuri suplimentare pentru călător.

(7) În măsura în care este imposibil să se asigure întoarcerea călătorului astfel cum s-a convenit în contractul privind pachetul de servicii de călătorie din cauza unor circumstanțe inevitabile și extraordinare, organizatorul suportă costul cazării necesare, pe cât posibil de categorie echivalentă, pentru o perioadă care nu depășește trei nopți pe călător. Dacă în legislația Uniunii privind drepturile pasagerilor sunt prevăzute perioade mai lungi aplicabile mijloacelor de transport relevante pentru întoarcerea călătorului, se aplică perioadele respective.

(8) Limitarea costurilor menționată la alineatul (7) din prezentul articol nu se aplică persoanelor cu mobilitate redusă, astfel cum sunt definite la articolul 2 litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2006, și însoțitorilor acestora, femeilor însărcinate și minorilor neînsoțiți și nici persoanelor care au nevoie de asistență medicală specială, cu condiția ca organizatorul să fi fost informat cu privire la nevoile speciale ale acestora cu cel puțin 48 de ore înainte de începerea executării pachetului. Organizatorul nu are dreptul de a invoca circumstanțe inevitabile și extraordinare pentru a limita răspunderea în temeiul alineatului (7) din prezentul articol dacă furnizorul de transport în cauză nu poate invoca astfel de circumstanțe în temeiul legislației aplicabile a Uniunii.

Articolul 14

Reducerea prețului și despăgubiri

(1) Statele membre asigură dreptul călătorului de a beneficia de o reducere corespunzătoare a prețului pentru orice perioadă în care a existat o neconformitate, cu excepția cazului în care organizatorul dovedește că neconformitatea este imputabilă călătorului.

(2) Călătorul are dreptul de a primi despăgubiri adecvate din partea organizatorului pentru orice daune pe care le suferă ca urmare a unei neconformități. Despăgubirea se acordă fără întârzieri nejustificate.

(3) Călătorul nu are dreptul la despăgubiri pentru daune în cazul în care organizatorul dovedește că neconformitatea este:

- (a) imputabilă călătorului;
- (b) imputabilă unei părți terțe care nu are legătură cu furnizarea serviciilor de călătorie incluse în contractul privind pachetul de servicii de călătorie și este imprevizibilă sau inevitabilă; sau
- (c) cauzată de circumstanțe inevitabile și extraordinare.

(4) În măsura în care convențiile internaționale cu caracter obligatoriu pentru Uniune limitează valoarea despăgubirii sau condițiile în care este plătită despăgubirea de către furnizorul unui serviciu de călătorie care face parte dintr-un pachet, aceleași limitări sunt aplicabile și pentru organizator. În măsura în care convențiile internaționale fără caracter obligatoriu pentru Uniune limitează despăgubirea care trebuie plătită de furnizorul unui serviciu, statele membre pot limita în mod corespunzător despăgubirea care trebuie plătită de organizator. În alte cazuri, contractul privind pachetul de servicii de călătorie poate limita despăgubirea care trebuie plătită de organizator, atât timp cât o astfel de limitare nu se aplică vătămărilor corporale sau daunelor provocate intenționat sau din neglijență și nu se ridică la mai puțin de triplul prețului total al pachetului.

(5) Drepturile la despăgubiri sau la reducerea prețului în temeiul prezentei directive nu aduc atingere drepturilor călătorilor în temeiul Regulamentului (CE) nr. 261/2004, al Regulamentului (CE) nr. 1371/2007, al Regulamentului (CE) nr. 392/2009 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾, al Regulamentului (UE) nr. 1177/2010 și al Regulamentului (UE) nr. 181/2011 și în temeiul convențiilor internaționale. Călătorii au dreptul de a introduce cereri în temeiul prezentei directive și al respectivelor regulamente și convenții internaționale. Despăgubirile sau reducerile prețului acordate în temeiul prezentei directive și despăgubirile sau reducerile de preț acordate în temeiul respectivelor regulamente și convenții internaționale se deduc unele din altele pentru a evita supracompensarea.

(6) Termenul de prescripție pentru introducerea cererilor în temeiul prezentului articol nu poate fi mai mic de doi ani.

Articolul 15

Posibilitatea de a contacta organizatorul prin intermediul comerciantului cu amănuntul

Fără a aduce atingere articolului 13 alineatul (1) al doilea paragraf, statele membre asigură posibilitatea călătorului de a adresa mesaje, cereri sau plângeri în legătură cu executarea pachetului în mod direct comerciantului cu amănuntul prin intermediul căruia a fost achiziționat pachetul respectiv. Comerciantul cu amănuntul transmite organizatorului, fără întârzieri nejustificate, aceste mesaje, cereri sau plângeri.

În scopul respectării termenelor sau a termenelor de prescripție, data primirii mesajelor, a cererilor sau a plângerilor menționate la primul paragraf, de către comerciantul cu amănuntul, este considerată drept data primirii de către organizator.

Articolul 16

Obligația de a acorda asistență

Statele membre se asigură că organizatorul acordă asistență adecvată fără întârzieri nejustificate călătorului aflat în dificultate, inclusiv în circumstanțele menționate la articolul 13 alineatul (7), în special prin:

- (a) furnizarea de informații corespunzătoare privind serviciile de sănătate, autoritățile locale și asistența consulară; și
- (b) acordarea de asistență călătorului în ceea ce privește efectuarea comunicărilor la distanță și sprijinirea acestuia în găsirea unor servicii de călătorie alternative.

Organizatorul are posibilitatea de a pretinde un comision rezonabil pentru o astfel de asistență în cazul în care călătorul este cel care a provocat situația de dificultate în mod intenționat sau din propria neglijență. Comisionul nu depășește în niciun caz costurile efective suportate de organizator.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 392/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2009 privind răspunderea în caz de accident a transportatorilor de persoane pe mare (JO L 131, 28.5.2009, p. 24).

CAPITOLUL V

PROTECȚIA ÎN CAZ DE INSOLVENȚĂ*Articolul 17***Eficacitatea și domeniul de aplicare al protecției în caz de insolvență**

(1) Statele membre se asigură că organizatorii stabiliți pe teritoriul lor oferă garanții privind rambursarea tuturor plăților efectuate de către sau pe seama călătorilor, în măsura în care serviciile relevante nu sunt furnizate ca urmare a insolvenței organizatorului. În cazul în care în contractul privind pachetul de servicii de călătorie este inclus transportul de pasageri, organizatorii asigură și garanții pentru repatrierea călătorilor. Se poate oferi continuarea pachetului.

Organizatorii care nu sunt stabiliți într-un stat membru și care vând sau oferă spre vânzare pachete într-un stat membru sau care, prin orice mijloace, își direcționează activitățile către un stat membru au obligația de a furniza garanția în conformitate cu dreptul statului membru respectiv.

(2) Garanția prevăzută la alineatul (1) este efectivă și acoperă costurile previzibile în mod rezonabil. Aceasta se referă la valorile plăților efectuate de către sau pe seama călătorilor în legătură cu pachetele, ținând cont de perioada scursă între avansurile plătite și plățile finale și finalizarea pachetelor, precum și de costurile estimate ale repatrierii în caz de insolvență a organizatorului.

(3) Călătorii beneficiază de protecția împotriva insolvenței organizatorului indiferent de locul lor de reședință, de locul de plecare sau de locul în care se efectuează vânzarea pachetului și indiferent de statul membru în care este situată entitatea responsabilă pentru protecția în caz de insolvență.

(4) Atunci când executarea pachetului este afectată de insolvența organizatorului, garanția este disponibilă gratuit pentru a asigura repatrierile și, în cazul în care este necesar, plata cazării înainte de repatriere.

(5) Pentru serviciile de călătorie care nu au fost efectuate, rambursările se acordă fără întârzieri nejustificate după solicitarea călătorului.

*Articolul 18***Recunoașterea reciprocă a protecției în caz de insolvență și cooperarea administrativă**

(1) Statele membre recunosc ca îndeplinind cerințele măsurilor naționale de transpunere a articolului 17 orice protecție în caz de insolvență acordată de un organizator în temeiul măsurilor respective din statul membru în care acesta este stabilit.

(2) Statele membre desemnează puncte de contact centrale care să faciliteze cooperarea administrativă și supravegherea organizatorilor care desfășoară activități în mai multe state membre. Acestea notifică tuturor celorlalte state membre și Comisiei datele de contact ale respectivelor puncte de contact.

(3) Punctele de contact centrale își pun reciproc la dispoziție toate informațiile necesare privind cerințele lor naționale de protecție în caz de insolvență și identitatea entității sau a entităților responsabile pentru protecția în caz de insolvență pentru anumiți organizatori stabiliți pe teritoriul lor. Punctele de contact respective își acordă reciproc accesul la toate listele disponibile în care sunt prezentați organizatorii care își respectă obligațiile de protecție în caz de insolvență. Orice astfel de listă este accesibilă publicului, inclusiv online.

(4) Dacă au îndoieli cu privire la protecția în caz de insolvență a unui organizator, statele membre solicită clarificări din partea statului membru în care este stabilit organizatorul. Statele membre răspund solicitărilor din partea altor state membre cât mai curând posibil, ținând seama de urgența și de complexitatea problemei. În orice caz, un prim răspuns se transmite în termen de maximum 15 zile lucrătoare de la primirea solicitării.

CAPITOLUL VI

SERVICII DE CĂLĂTORIE ASOCIATE

Articolul 19

Protecția în caz de insolvență și cerințele în materie de informare în ceea ce privește serviciile de călătorie asociate

(1) Statele membre se asigură că comercianții care facilitează servicii de călătorie asociate oferă garanții privind rambursarea tuturor plăților pe care le primesc de la călători, în măsura în care un serviciu de călătorie care face parte dintr-un serviciu de călătorie asociat nu este efectuat ca urmare a insolvenței lor. În cazul în care astfel de comercianți sunt partea responsabilă pentru transportul de pasageri, garanția acoperă, de asemenea, repatrierea călătorului. Articolul 17 alineatul (1) al doilea paragraf, articolul 17 alineatele (2)-(5) și articolul 18 se aplică *mutatis mutandis*.

(2) Înainte de asumarea de către călător a oricărui contract care duce la crearea unor servicii de călătorie asociate sau a oricărei oferte corespunzătoare, comerciantul care a facilitat serviciile de călătorie asociate, inclusiv în cazul în care comerciantul nu este stabilit într-un stat membru, dar, prin orice mijloace, direcționează astfel de activități către un stat membru, stipulează într-un mod clar, inteligibil și bine evidențiat următoarele:

- (a) călătorul nu va beneficia de niciunul dintre drepturile care se aplică exclusiv pachetelor în temeiul prezentei directive și fiecare furnizor de servicii este unicul răspunzător pentru executarea corespunzătoare a contractului referitor la serviciile sale; și
- (b) călătorul va beneficia de protecție în caz de insolvență în conformitate cu alineatul (1).

Pentru a se conforma prezentului alineat, comerciantul care facilitează un serviciu de călătorie asociat furnizează călătorului informațiile respective prin intermediul formularului standard relevant care figurează în anexa II sau, dacă tipul specific de serviciu de călătorie asociat nu face obiectul niciunui formular prevăzut în anexa respectivă, furnizează informațiile incluse în aceasta.

(3) În cazul în care comerciantul care facilitează servicii de călătorie asociate nu a respectat cerințele prevăzute la alineatele (1) și (2) din prezentul articol, se aplică drepturile și obligațiile prevăzute la articolele 9 și 12 și în capitolul IV în raport cu serviciile de călătorie incluse în serviciul de călătorie asociat.

(4) În cazul în care un serviciu de călătorie asociat este rezultatul încheierii unui contract între un călător și un comerciant care nu facilitează serviciul de călătorie asociat, comerciantul respectiv informează comerciantul care facilitează serviciul de călătorie asociat cu privire la încheierea contractului relevant.

CAPITOLUL VII

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 20

Obligații specifice ale comerciantului cu amănuntul în cazul în care organizatorul este stabilit în afara Spațiului Economic European

Fără a aduce atingere articolului 13 alineatul (1) al doilea paragraf, atunci când organizatorul este stabilit în afara Spațiului Economic European, comerciantul cu amănuntul stabilit într-un stat membru este supus obligațiilor prevăzute pentru organizatori în capitolele IV și V, cu excepția cazului în care comerciantul cu amănuntul furnizează dovezi conform cărora organizatorul respectă dispozițiile respectivelor capitole.

Articolul 21

Răspunderea pentru erorile de rezervare

Statele membre se asigură că comerciantul este răspunzător pentru orice erori cauzate de defecțiuni tehnice din sistemul de rezervare care îi sunt imputabile și, în cazul în care a fost de acord să organizeze rezervarea unui pachet sau a serviciilor de călătorie care fac parte din serviciile de călătorie asociate, pentru erorile comise în timpul procesului de rezervare.

Comerciantul nu este răspunzător pentru erorile de rezervare imputabile călătorului sau cauzate de circumstanțe inevitabile și extraordinare.

*Articolul 22***Dreptul la despăgubiri**

În cazurile în care un organizator sau, în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) al doilea paragraf sau cu articolul 20, un comerciant cu amănuntul plătește o despăgubire, acordă o reducere de preț sau îndeplinește alte obligații care îi revin în temeiul prezentei directive, statele membre se asigură că organizatorul sau comerciantul cu amănuntul are dreptul de a pretinde reparații de la orice terț care a contribuit la evenimentul care a generat despăgubirea, reducerea prețului sau alte obligații.

*Articolul 23***Caracterul imperativ al directivei**

(1) Declarația unui organizator al unui pachet sau a unui comerciant care facilitează un serviciu de călătorie asociat care afirmă că acționează exclusiv ca furnizor al unui serviciu de călătorie, ca intermediar ori în orice altă capacitate, sau că un pachet ori un serviciu de călătorie asociat nu constituie un pachet ori un serviciu de călătorie asociat nu exonerează organizatorul sau comerciantul respectiv de obligațiile care le revin în temeiul prezentei directive.

(2) Călătorii nu pot renunța la drepturile care le sunt conferite prin măsurile naționale de transpunere a prezentei directive.

(3) Dispozițiile contractuale sau declarațiile efectuate de un călător prin care, în mod direct sau indirect, se renunță la drepturile acordate călătorilor în temeiul prezentei directive sau se restrâng aceste drepturi sau care au drept obiectiv eludarea aplicării prezentei directive nu sunt obligatorii pentru călător.

*Articolul 24***Asigurarea respectării**

Statele membre se asigură că există mijloace adecvate și eficiente pentru a asigura respectarea prezentei directive.

*Articolul 25***Sancțiuni**

Statele membre stabilesc normele privind sancțiunile aplicabile încălcărilor dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive și întreprind toate măsurile necesare pentru a asigura punerea în aplicare a acestora. Sancțiunile prevăzute sunt eficiente, proporționale și disuasive.

*Articolul 26***Raportul Comisiei și revizuirea**

Până la 1 ianuarie 2019, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport referitor la dispozițiile prezentei directive care se aplică rezervărilor online efectuate la diferite puncte de vânzare și calificării acestor rezervări drept pachete, servicii de călătorie asociate sau servicii de călătorie de sine stătătoare, în special referitor la definiția pachetului prevăzută la articolul 3 punctul 2 litera (b) punctul (v), precum și la stabilirea necesității de a ajusta ori extinde această definiție.

Până la 1 ianuarie 2021, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport general privind aplicarea prezentei directive.

Rapoartele menționate la primul și al doilea paragraf sunt însoțite, după caz, de propuneri legislative.

Articolul 27

Modificarea Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2011/83/UE

(1) Punctul 5 din anexa la Regulamentul (CE) nr. 2006/2004 se înlocuiește cu următorul text:

„5. Directiva (UE) 2015/2302 a Parlamentului European și a Consiliului (*)

(*) Directiva (UE) 2015/2302 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2011/83/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 90/314/CEE a Consiliului (JO L 326, 11.12.2015, p. 1).”

(2) Articolul 3 alineatul (3) litera (g) din Directiva 2011/83/UE se înlocuiește cu următorul text:

„(g) având ca obiect pachetele, astfel cum sunt definite la articolul 3 punctul 2 din Directiva (UE) 2015/2302 a Parlamentului European și a Consiliului (**).

Articolul 6 alineatul (7), articolul 8 alineatele (2) și (6) și articolele 19, 21 și 22 din prezenta directivă se aplică *mutatis mutandis* pachetelor, astfel cum sunt definite la articolul 3 punctul 2 din Directiva (UE) 2015/2302 în legătură cu călătoriile astfel cum sunt definiți la articolul 3 punctul 6 din respectiva directivă;

(**) Directiva (UE) 2015/2302 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2011/83/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 90/314/CEE a Consiliului (JO L 326, 11.12.2015, p. 1).”

CAPITOLUL VIII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 28

Transpunere

(1) Statele membre adoptă și publică până la 1 ianuarie 2018 actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul acestor dispoziții.

(2) Statele membre aplică dispozițiile respective de la 1 iulie 2018.

(3) Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(4) Statele membre comunică Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 29

Abrogare

Directiva 90/314/CEE se abrogă cu efect de la 1 iulie 2018.

Trimiterile la directiva abrogată sunt considerate trimiteri la prezenta directivă și se interpretează în conformitate cu tabelul de corespondență care figurează în anexa III.

*Articolul 30***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 31***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg, 25 noiembrie 2015.

Pentru Parlamentul European

Președintele

M. SCHULZ

Pentru Consiliu

Președintele

N. SCHMIT

ANEXA I

Partea A

Formular cu informații standard pentru contractele privind pachete de servicii de călătorie atunci când este posibilă utilizarea de hyperlinkuri

Combinatia de servicii de călătorie pusă la dispoziția dvs. este un pachet în înțelesul Directivei (UE) 2015/2302.

Prin urmare, veți beneficia de toate drepturile UE care se aplică pachetelor. Societatea (societățile) XY va (vor) fi pe deplin responsabilă (responsabile) pentru executarea corespunzătoare a pachetului în ansamblu.

În plus, conform legislației, societatea (societățile) XY deține (dețin) protecție pentru a vă rambursa plățile și, în cazul în care transportul este inclus în pachet, pentru a asigura repatrierea dvs. în cazul în care devine (devin) insolventă (insolvente).

Informații suplimentare referitoare la principalele drepturi în temeiul Directivei (UE) 2015/2302 [a se furniza sub forma unui hyperlink].

Urmărind hyperlinkul, călătorul va primi următoarele informații:

Drepturi principale în temeiul Directivei (UE) 2015/2302.

- Călătorii vor primi toate informațiile esențiale privind pachetul anterior încheierii contractului privind pachetul de servicii de călătorie.
- Există întotdeauna cel puțin un comerciant care răspunde pentru executarea corespunzătoare a tuturor serviciilor de călătorie incluse în contract.
- Călătorilor li se pune la dispoziție un număr de telefon de urgență sau detaliile unui punct de contact unde pot lua legătura cu organizatorul sau cu agentul de turism.
- Călătorii pot transfera pachetul unei alte persoane, în urma unei înștiințări efectuate în mod rezonabil și eventual a plății unor costuri suplimentare.
- Prețul pachetului poate fi mărit numai dacă cresc costurile specifice (de exemplu, prețurile carburanților) și dacă acest lucru este prevăzut în mod expres în contract, și în orice caz nu mai târziu de 20 de zile înainte de începerea executării pachetului. În cazul în care creșterea prețului este mai mare de 8 % din prețul pachetului, călătorul poate rezilia contractul. În cazul în care organizatorul își rezervă dreptul de a crește prețul, călătorul are dreptul la o reducere de preț dacă apare o scădere a costurilor relevante.
- Călătorii pot rezilia contractul fără plata unui comision de reziliere și pot obține rambursarea integrală a oricăror plăți în cazul în care oricare dintre elementele esențiale ale pachetului, altul decât prețul, s-a modificat în mod semnificativ. În cazul în care, înainte de începerea executării pachetului, comerciantul răspunzător de pachet anulează pachetul, călătorii au dreptul la rambursare și, după caz, la o despăgubire.
- Călătorii pot rezilia contractul fără plata unui comision de reziliere, înainte de începerea executării pachetului, în circumstanțe excepționale, de exemplu în cazul unor probleme grave de securitate la destinație care sunt susceptibile de a afecta pachetul.
- În plus, călătorii au posibilitatea de a rezilia contractul în orice moment înainte de începerea executării pachetului, în schimbul achitării unui comision de reziliere adecvat și justificabil.
- În cazul în care, după începerea executării pachetului, elemente importante ale pachetului nu pot fi executate astfel cum s-a convenit, vor trebui oferite călătorului servicii alternative corespunzătoare, fără a implica plata unor costuri suplimentare. Călătorii pot rezilia contractul fără plata de reziliere, în cazul în care serviciile nu sunt executate în conformitate cu contractul și acest fapt afectează în mod substanțial executarea pachetului, iar organizatorul nu remediază problema.

- Călătorii au de asemenea dreptul la o reducere a prețului și/sau la plata unor despăgubiri pentru daune în cazul în care serviciile de călătorie nu sunt executate sau sunt executate în mod necorespunzător.
- Organizatorul trebuie să ofere asistență în cazul în care călătorul se află în dificultate.
- În cazul în care organizatorul sau, în unele state membre, comerciantul cu amănuntul devine insolubil, plățile vor fi rambursate. În cazul în care organizatorul sau, după caz, comerciantul cu amănuntul devine insolubil după începerea executării pachetului, iar transportul este inclus în pachet, repatrierea călătorilor este garantată. XY a contractat protecția în caz de insolvență cu YZ [entitatea responsabilă pentru protecția în caz de insolvență, de exemplu un fond de garantare sau o societate de asigurări]. Călătorii pot contacta această entitate sau, după caz, autoritatea competentă (datele de contact, inclusiv numele, adresa geografică, adresa de e-mail și numărul de telefon) în cazul în care serviciile sunt refuzate din cauza insolvenței XY.

Directiva (UE) 2015/2302, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern [hyperlink]

Partea B

Formular cu informații standard pentru contractele privind pachete de servicii de călătorie în alte situații decât cele care fac obiectul părții A

Combinatia de servicii de călătorie pusă la dispoziția dvs. este un pachet în înțelesul Directivei (UE) 2015/2302.

Prin urmare, veți beneficia de toate drepturile UE care se aplică pachetelor. Societatea (societățile) XY va (vor) fi pe deplin responsabilă (responsabile) pentru executarea corespunzătoare a pachetului în ansamblu.

În plus, conform legislației, societatea (societățile) XY deține (dețin) protecție pentru a vă rambursa plățile și, în cazul în care transportul este inclus în pachet, pentru a asigura repatrierea dvs. în cazul în care devine (devin) insolventă (insolvente).

Drepturi principale în temeiul Directivei (UE) 2015/2302

- Călătorii primesc toate informațiile esențiale privind pachetul anterior încheierii contractului privind pachetul de servicii de călătorie.
- Există întotdeauna cel puțin un comerciant care răspunde pentru executarea corespunzătoare a tuturor serviciilor de călătorie incluse în contract.
- Călătorilor li se pune la dispoziție un număr de telefon de urgență sau detaliile unui punct de contact unde pot lua legătura cu organizatorul sau cu agentul de turism.
- Călătorii pot transfera pachetul unei alte persoane, în urma unei înștiințări efectuate în mod rezonabil și eventual a plății unor costuri suplimentare.
- Prețul pachetului poate fi mărit numai dacă cresc costurile specifice (de exemplu, prețurile carburanților) și dacă acest lucru este prevăzut în mod expres în contract, și în orice caz nu mai târziu de 20 de zile înainte de începerea executării pachetului. În cazul în care creșterea prețului este mai mare de 8 % din prețul pachetului, călătorul poate rezilia contractul. În cazul în care organizatorul își rezervă dreptul de a crește prețul, călătorul are dreptul la o reducere de preț dacă apare o scădere a costurilor relevante.
- Călătorii pot rezilia contractul fără plata unui comision de reziliere și pot obține rambursarea completă a oricărui plăți în cazul în care oricare dintre elementele esențiale ale pachetului, altul decât prețul, s-a modificat în mod semnificativ. În cazul în care, înainte de începerea executării pachetului, comerciantul răspunzător de pachet anulează pachetul, călătorii au dreptul la rambursare și, după caz, la o despăgubire.
- Călătorii pot rezilia contractul fără plata unui comision de reziliere, înainte de începerea executării pachetului, în circumstanțe excepționale, de exemplu în cazul unor probleme grave de securitate la destinație care sunt susceptibile de a afecta pachetul.
- În plus, călătorii au posibilitatea de a rezilia contractul în orice moment înainte de începerea executării pachetului, în schimbul achitării unui comision de reziliere adecvat și justificabil.

- În cazul în care, după începerea executării pachetului, elemente importante ale pachetului nu pot fi executate astfel cum s-a convenit, vor trebui oferite călătorului servicii alternative corespunzătoare, fără a implica plata unor costuri suplimentare. Călătorii pot rezilia contractul fără plata de reziliere, în cazul în care serviciile nu sunt executate în conformitate cu contractul și acest fapt afectează în mod substanțial executarea pachetului, iar organizatorul nu remediază problema.
- Călătorii au de asemenea dreptul la o reducere a prețului și/sau la plata unor despăgubiri pentru daune în cazul în care serviciile de călătorie nu sunt executate sau sunt executate în mod necorespunzător.
- Organizatorul trebuie să ofere asistență în cazul în care călătorul se află în dificultate.
- În cazul în care organizatorul sau, în unele state membre, comerciantul cu amănuntul devine insolubil, plățile vor fi rambursate. În cazul în care organizatorul sau, după caz, comerciantul cu amănuntul devine insolubil după începerea executării pachetului, iar transportul este inclus în pachet, repatrierea călătorilor este garantată. XY a contractat protecția în caz de insolvență cu YZ [entitatea responsabilă pentru protecția în caz de insolvență, de exemplu un fond de garantare sau o societate de asigurări]. Călătorii pot contacta această entitate sau, după caz, autoritatea competentă (datele de contact, inclusiv numele, adresa geografică, adresa de e-mail și numărul de telefon) în cazul în care anumite servicii sunt refuzate din cauza insolvenței XY.

[Site-ul internet pe care este accesibilă Directiva (UE) 2015/2302, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern]

Partea C

Formular cu informații standard în cazul în care organizatorul transmite date unui alt comerciant în conformitate cu articolul 3 punctul 2 litera (b) punctul (v)

Dacă încheiați un contract cu societatea AB în termen de maximum 24 de ore de la primirea confirmării de rezervare din partea societății XY, serviciul de călătorie prestat de XY și AB va constitui un pachet în înțelesul Directivei (UE) 2015/2302.

Prin urmare, veți beneficia de toate drepturile UE care se aplică pachetelor. Societatea XY va fi pe deplin responsabilă pentru executarea corespunzătoare a pachetului în ansamblu.

În plus, conform legislației, societatea XY deține protecție pentru a vă rambursa plățile și, în cazul în care transportul este inclus în pachet, pentru a asigura repatrierea dvs. în cazul în care devine insolventă.

Informații suplimentare referitoare la principalele drepturi în temeiul Directivei (UE) 2015/2302 [a se furniza sub forma unui hyperlink].

Urmărind hyperlinkul, călătorul va primi următoarele informații:

Drepturi principale în temeiul Directivei (UE) 2015/2302

- Călătorii primesc toate informațiile esențiale cu privire la serviciile de călătorie înainte de încheierea contractului privind pachetul de călătorie.
- Există întotdeauna cel puțin un comerciant care răspunde pentru executarea corespunzătoare a tuturor serviciilor de călătorie incluse în contract.
- Călătorilor li se pune la dispoziție un număr de telefon de urgență sau detaliile unui punct de contact unde pot lua legătura cu organizatorul sau cu agentul de turism.
- Călătorii pot transfera pachetul unei alte persoane, în urma unei înștiințări efectuate în mod rezonabil și eventual a plății unor costuri suplimentare.
- Prețul pachetului poate fi mărit numai dacă cresc costurile specifice (de exemplu, prețurile carburanților) și dacă acest lucru este prevăzut în mod expres în contract, și în orice caz nu mai târziu de 20 de zile înainte de începerea executării pachetului. În cazul în care creșterea prețului este mai mare de 8 % din prețul pachetului, călătorul poate rezilia contractul. În cazul în care organizatorul își rezervă dreptul de a crește prețul, călătorul are dreptul la o reducere de preț dacă apare o scădere a costurilor relevante.

- Călătorii pot rezilia contractul fără plata unui comision de reziliere și pot obține rambursarea completă a oricăror plăți în cazul în care oricare dintre elementele esențiale ale pachetului, altul decât prețul, s-a modificat în mod semnificativ. În cazul în care, înainte de începerea executării pachetului, comerciantul răspunzător de pachet anulează pachetul, călătorii au dreptul la rambursare și, după caz, la o despăgubire.
- Călătorii pot rezilia contractul fără plata unui comision de reziliere, înainte de începerea executării pachetului, în circumstanțe excepționale, de exemplu în cazul unor probleme grave de securitate la destinație care sunt susceptibile de a afecta pachetul.
- În plus, călătorii au posibilitatea de a rezilia contractul în orice moment înainte de începerea executării pachetului, în schimbul achitării unui comision de reziliere adecvat și justificabil.
- În cazul în care, după începerea executării pachetului, elemente importante ale pachetului nu pot fi executate astfel cum s-a convenit, vor trebui oferite călătorului servicii alternative corespunzătoare, fără a implica plata unor costuri suplimentare. Călătorii pot rezilia contractul fără plata de reziliere, în cazul în care serviciile nu sunt executate în conformitate cu contractul și acest fapt afectează în mod substanțial executarea pachetului, iar organizatorul nu remediază problema.
- Călătorii au de asemenea dreptul la reducerea prețului și/sau la plata unor despăgubiri pentru daune în cazul în care serviciile de călătorie nu sunt executate sau sunt executate în mod necorespunzător.
- Organizatorul trebuie să ofere asistență în cazul în care un călător se află în dificultate.
- În cazul în care organizatorul sau, în unele state membre, comerciantul cu amănuntul devine insolubil, plățile vor fi rambursate. În cazul în care organizatorul sau, după caz, comerciantul cu amănuntul devine insolubil după începerea executării pachetului, iar transportul este inclus în pachet, repatrierea călătorilor este garantată. XY a contractat protecție în caz de insolvență cu YZ [entitatea responsabilă pentru protecție în caz de insolvență, de exemplu un fond de garantare sau o societate de asigurări]. Călătorii pot contacta această entitate sau, după caz, autoritatea competentă (datele de contact, inclusiv numele, adresa geografică, adresa de e-mail și numărul de telefon) în cazul în care serviciile sunt refuzate din cauza insolvenței XY.

Directiva (UE) 2015/2302, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern [hyperlink]

ANEXA II

Partea A

Formular cu informații standard în cazul în care comerciantul care facilitează online un serviciu de călătorie asociat în înțelesul articolului 3 punctul 5 litera (a) este un transportator care vinde un bilet dus-întors

Dacă, după alegerea și efectuarea plății pentru un serviciu de călătorie, rezervați servicii de călătorie suplimentare pentru călătoria sau vacanța dvs. prin intermediul societății noastre/XY, NU veți beneficia de drepturile care se aplică pachetelor în temeiul Directivei (UE) 2015/2302.

Prin urmare, societatea noastră/XY nu va fi răspunzătoare pentru executarea corespunzătoare a acestor servicii de călătorie suplimentare. În cazul unor probleme, vă rugăm să contactați furnizorul de servicii relevant.

Totuși, dacă rezervați orice servicii de călătorie suplimentare în cadrul aceleiași vizite pe site-ul de rezervare al societății noastre/site-ul de rezervare al XY, serviciile de călătorie vor deveni parte a unui serviciu de călătorie asociat. În acest caz, conform dreptului UE, XY deține protecție pentru a restitui plățile dvs. către XY pentru servicii neprestate din cauza insolvenței XY și, după caz, pentru repatrierea dvs. Vă rugăm să rețineți că acest lucru nu înseamnă furnizarea unei rambursări în cazul insolvenței furnizorului de servicii relevant.

Informații suplimentare privind protecția în caz de insolvență [a se furniza sub forma unui hyperlink].

Urmărind hyperlinkul, călătorul va primi următoarele informații:

XY a contractat protecție în caz de insolvență cu YZ [entitatea responsabilă pentru protecție în caz de insolvență, de exemplu un fond de garantare sau o societate de asigurări].

Călătorii pot contacta această entitate sau, după caz, autoritatea competentă (datele de contact, inclusiv numele, adresa geografică, adresa de e-mail și numărul de telefon) în cazul în care serviciile sunt refuzate din cauza insolvenței XY.

Notă: Această protecție în caz de insolvență nu acoperă contractele cu alte părți decât XY, care pot fi executate în ciuda insolvenței XY.

Directiva (UE) 2015/2302, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern [hyperlink]

Partea B

Formular cu informații standard în cazul în care comerciantul care facilitează online un serviciu de călătorie asociat în înțelesul articolului 3 punctul 5 litera (a) este un comerciant altul decât un transportator care vinde un bilet dus-întors

Dacă, după alegerea și efectuarea plății pentru un serviciu de călătorie, rezervați servicii de călătorie suplimentare pentru călătoria sau vacanța dvs. prin intermediul societății noastre/XY, NU veți beneficia de drepturile care se aplică pachetelor în temeiul Directivei (UE) 2015/2302.

Prin urmare, societatea noastră/XY nu va fi răspunzătoare pentru executarea corespunzătoare a acestor servicii de călătorie individuale. În cazul unor probleme, vă rugăm să contactați furnizorul de servicii relevant.

Totuși, dacă rezervați orice servicii de călătorie suplimentare în cadrul aceleiași vizite pe site-ul de rezervare al societății noastre/site-ul de rezervare al XY, serviciile de călătorie vor deveni parte a unui serviciu de călătorie asociat. În acest caz, conform dreptului UE, XY deține protecție pentru a restitui plățile dvs. către XY pentru servicii neprestate din cauza insolvenței XY. Vă rugăm să rețineți că acest lucru nu înseamnă restituirea în cazul insolvenței furnizorului de servicii relevant.

Informații suplimentare privind protecția în caz de insolvență [a se furniza sub forma unui hyperlink].

Urmărind hyperlinkul, călătorul va primi următoarele informații:

XY a contractat protecție în caz de insolvență cu YZ [entitatea responsabilă pentru protecție în caz de insolvență, de exemplu un fond de garantare sau o societate de asigurări].

Călătorii pot contacta această entitate sau, după caz, autoritatea competentă (datele de contact, inclusiv numele, adresa geografică, adresa de e-mail și numărul de telefon) în cazul în care serviciile sunt refuzate din cauza insolvenței XY.

Notă: Această protecție în caz de insolvență nu acoperă contractele cu alte părți decât XY, care pot fi executate în ciuda insolvenței XY.

Directiva (UE) 2015/2302, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern [hyperlink]

Partea C

Formular cu informații standard în cazul serviciilor de călătorie asociate în înțelesul articolului 3 punctul 5 litera (a) în cazul în care contractele sunt încheiate în prezența fizică simultană a comerciantului (altul decât un transportator care vinde un bilet dus-întors) și a călătorului

Dacă, după alegerea și efectuarea plății pentru un serviciu de călătorie, rezervați servicii de călătorie suplimentare pentru călătoria sau vacanța dvs. prin intermediul societății noastre/XY, NU veți beneficia de drepturile care se aplică pachetelor în temeiul Directivei (UE) 2015/2302.

Prin urmare, societatea noastră/XY nu va fi răspunzătoare pentru executarea corespunzătoare a acestor servicii de călătorie individuale. În cazul unor probleme, vă rugăm să contactați furnizorul de servicii relevant.

Totuși, dacă rezervați orice servicii de călătorie suplimentare în cadrul aceleiași vizite sau al aceluiași contact cu societatea noastră/societatea XY, serviciile de călătorie vor deveni parte a unui serviciu de călătorie asociate. În acest caz, conform dreptului UE, XY deține protecție pentru a restitui plățile dvs. către XY pentru servicii neprestate din cauza insolvenței XY. Vă rugăm să rețineți că acest lucru nu înseamnă restituirea în cazul insolvenței furnizorului de servicii relevant.

XY a contractat protecție în caz de insolvență cu YZ [entitatea responsabilă pentru protecția în caz de insolvență, de exemplu un fond de garantare sau o societate de asigurări].

Călătorii pot contacta această entitate sau, după caz, autoritatea competentă (datele de contact, inclusiv numele, adresa geografică, adresa de e-mail și numărul de telefon) în cazul în care serviciile sunt refuzate din cauza insolvenței XY.

Notă: Această protecție în caz de insolvență nu acoperă contractele cu alte părți decât XY, care pot fi executate în ciuda insolvenței XY.

[Site-ul internet pe care este accesibilă Directiva (UE) 2015/2302, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern.]

Partea D

Formular cu informații standard în cazul în care comerciantul care facilitează online un serviciu de călătorie asociat în înțelesul articolului 3 punctul 5 litera (b) este un transportator care vinde un bilet dus-întors

Dacă rezervați servicii de călătorie suplimentare pentru călătoria sau vacanța dvs. prin intermediul acestui link/acestor linkuri, NU veți beneficia de drepturile care se aplică pachetelor în temeiul Directivei (UE) 2015/2302.

Prin urmare, societatea noastră/societatea XY nu va fi răspunzătoare pentru executarea corespunzătoare a serviciilor de călătorie suplimentare respective. În caz de probleme, vă rugăm să contactați furnizorul de servicii competent.

Totuși, dacă rezervați servicii de călătorie suplimentare prin intermediul acestui link/acestor linkuri în termen de maximum 24 de ore de la primirea confirmării rezervării de către societatea noastră/societatea XY, serviciile de călătorie respective vor deveni parte dintr-un serviciu de călătorie asociat. În acest caz, conform dreptului UE, XY deține protecție pentru a restitui plățile dvs. către XY pentru servicii neprestate din cauza insolvenței XY și, după caz, pentru repararea dvs. Vă rugăm să rețineți că acest lucru nu înseamnă restituirea în cazul insolvenței furnizorului de servicii relevant.

Informații suplimentare privind protecția în caz de insolvență [a se furniza sub forma unui hyperlink].

Urmărind hyperlinkul, călătorul va primi următoarele informații:

XY a contractat protecție în caz de insolvență cu YZ [entitatea responsabilă pentru protecția în caz de insolvență, de exemplu un fond de garantare sau o societate de asigurări].

Călătorii pot contacta această entitate sau, după caz, autoritatea competentă (datele de contact, inclusiv numele, adresa geografică, adresa de e-mail și numărul de telefon) în cazul în care serviciile sunt refuzate din cauza insolvenței XY.

Notă: Această protecție în caz de insolvență nu acoperă contractele cu alte părți decât XY, care pot fi executate în ciuda insolvenței XY.

Directiva (UE) 2015/2302, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern [hyperlink]

Partea E

Formular cu informații standard în cazul în care comerciantul care facilitează online un serviciu de călătorie asociat în înțelesul articolului 3 punctul 5 litera (b) este un comerciant altul decât un transportator care vinde un bilet dus-întors

Dacă rezervați servicii de călătorie suplimentare pentru călătoria sau vacanța dvs. prin intermediul acestui link/acestor linkuri, NU veți beneficia de drepturile care se aplică pachetelor în temeiul Directivei (UE) 2015/2302.

Prin urmare, societatea noastră/societatea XY nu va fi răspunzătoare pentru executarea corespunzătoare a respectivelor serviciilor de călătorie suplimentare. În caz de probleme, vă rugăm să contactați furnizorul de servicii competent.

Totuși, dacă rezervați servicii de călătorie suplimentare prin intermediul acestui link/acestor linkuri în termen de maximum 24 de ore de la primirea confirmării rezervării de către societatea noastră/societatea XY, serviciile de călătorie respective vor deveni parte dintr-un serviciu de călătorie asociat. În acest caz, conform dreptului UE, XY deține protecție pentru a restitui plățile dvs. către XY pentru servicii neprestate din cauza insolvenței XY. Vă rugăm să rețineți că acest lucru nu înseamnă restituirea în cazul insolvenței furnizorului de servicii relevant.

Informații suplimentare privind protecția în caz de insolvență [a se furniza sub forma unui hyperlink].

Urmărind hyperlinkul, călătorul va primi următoarele informații:

XY a contractat protecție în caz de insolvență cu YZ [entitatea responsabilă pentru protecția în caz de insolvență, de exemplu un fond de garantare sau o societate de asigurări].

Călătorii pot contacta această entitate sau, după caz, autoritatea competentă (datele de contact, inclusiv numele, adresa geografică, adresa de e-mail și numărul de telefon) în cazul în care serviciile sunt refuzate din cauza insolvenței XY.

Notă: Această protecție în caz de insolvență nu acoperă contractele cu alte părți decât XY, care pot fi executate în ciuda insolvenței XY.

Directiva (UE) 2015/2302, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern [hyperlink]

ANEXA III

Tabel de corespondență

Directiva 90/314/CEE	Prezenta directivă
Articolul 1	Articolul 1
Articolul 2 punctul 1	Articolul 3 punctul 2 și articolul 2 alineatul (2) litera (a)
Articolul 2 punctul 2	Articolul 3 punctul 8
Articolul 2 punctul 3	Articolul 3 punctul 9
Articolul 2 punctul 4	Articolul 3 punctul 6
Articolul 2 punctul 5	Articolul 3 punctul 3
Articolul 3 alineatul (1)	Eliminat
Articolul 3 alineatul (2)	Eliminat, dar principalele elemente au fost incluse în articolele 5 și 6
Articolul 4 alineatul (1) litera (a)	Articolul 5 alineatul (1) litera (f)
Articolul 4 alineatul (1) litera (b)	Articolul 5 alineatul (1) litera (h), articolul 7 alineatul (2) literele (d) și (f) și articolul 7 alineatul (4)
Articolul 4 alineatul (2) litera (a)	Articolul 7 alineatul (2)
Articolul 4 alineatul (2) litera (b)	Articolul 5 alineatul (3) și articolul 7 alineatele (1) și (4)
Articolul 4 alineatul (2) litera (c)	Eliminat
Articolul 4 alineatul (3)	Articolul 9
Articolul 4 alineatul (4)	Articolul 10
Articolul 4 alineatul (5)	Articolul 11 alineatele (2) și (3)
Articolul 4 alineatul (6)	Articolul 11 alineatele (2), (3) și (4) și articolul 12 alineatele (3) și (4)
Articolul 4 alineatul (7)	Articolul 13 alineatele (5), (6) și (7)
Articolul 5 alineatul (1)	Articolul 13 alineatul (1)
Articolul 5 alineatul (2)	Articolul 14 alineatele (2), (3) și (4) și articolul 16
Articolul 5 alineatul (3)	Articolul 23 alineatul (3)
Articolul 5 alineatul (4)	Articolul 7 alineatul (2) litera (e) și articolul 13 alineatul (2)
Articolul 6	Articolul 13 alineatul (3)
Articolul 7	Articolul 17 și articolul 18
Articolul 8	Articolul 4
Articolul 9 alineatul (1)	Articolul 28 alineatul (1)
Articolul 9 alineatul (2)	Articolul 28 alineatul (4)
Articolul 10	Articolul 31
Anexă, litera (a)	Articolul 5 alineatul (1) litera (a) punctul (i)
Anexă, litera (b)	Articolul 5 alineatul (1) litera (a) punctul (ii)
Anexă, litera (c)	Articolul 5 alineatul (1) litera (a) punctul (iii)

Directiva 90/314/CEE	Prezenta directivă
Anexă, litera (d)	Articolul 5 alineatul (1) litera (e)
Anexă, litera (e)	Articolul 5 alineatul (1) litera (a) punctul (i)
Anexă, litera (f)	Articolul 5 alineatul (1) litera (a) punctul (v)
Anexă, litera (g)	Articolul 5 alineatul (1) litera (b)
Anexă, litera (h)	Articolul 5 alineatul (1) litera (c) și articolul 10 alineatul (1)
Anexă, litera (i)	Articolul 5 alineatul (1) litera (d)
Anexă, litera (j)	Articolul 7 alineatul (2) litera (a)
Anexă, litera (k)	Articolul 13 alineatul (2)